

**DOBŘÁ
ADRESA**

Z obsahu

Miroslav Cingl:
Bič dvojí loajality

Rozhovor
s Petrem Zemkem

Básně Milana Šedivého

Obsah:

Příloha

Michal Čtveráček:
Finsko (Suomi) (53)

Představujeme...

Básník č. 1:
Milan Šedivý (*)
Radim Kopáč:
**Po chodníčku
k pramenu (o poezii
Milana Šedivého)** (22)

Básník č. 2:
**Petra Fleischmannová
(**)**

Básník č. 3:
Jiří Nenutil (*)**

O čem se (ne)mluví

Miroslav Cingl: **Bič dvojí loajality** (4)
Miloš Nesytka: **Satanáš Saddamáš** (7)
Martin Groman: **„Nezaměnitelný
a nesměnitelný originál“** (9)
Jakub Šofar: **Šosky 17** (11)

Vikýř Stanislava Komárka (12)

Rozhovor

Romantickým Deanem z Kerouaca se stát nemůžu,
rozhovor s Petrem Zemkem (14)

Hudba

Jakub Šofar: **Cudná dieta** (24)

Macurova světnička (26)

Dokument

Kateřina Rudčenkova: **Nespokojený pacient opět řádl
jako černá ruka** (30)

Kafe Evy Hrubé (32)

Literatura:

Martin Belásek: **Recenze po dvou stránkách** (36)
Štefan Švec: **Otvírání dveří** (36)

Kolocovy cestapády (38)

Historie

Martin Groman: **Ovládaní vladaři** (50)

Podobrazník

Honza Hanzl: **Ozvěny května!** (52)

(46) *** (32) ** (18) *

Na titulní stránce: Michal Čtveráček: „Sobota 2. 2. 2002“, z cyklu „Finsko (Suomi)“ viz str. 53

Dobrá adresa, kulturně-společenský časopis na internetu, číslo 5, ročník 4. E-mail: dobraadresa@firstnet.cz. Vydávají Přátelé Dobré adresy. Šéfredaktor: Štefan Švec. Redakce: Miroslav Cingl, Martin Groman, Jan Los, Ondřej Macura, Vladimír Novotný, Kateřina Rudčenkova, Viki Shock, Jakub Šofar. Grafická úprava a výtvarná redakce: Jakub Teyar. Výstavba internetových stránek: Libor Koudela. Neoznačené fotografie archiv redakce, kresby Corel Corporation. Redakci nevyžádané rukopisy, kresby a fotografie se nevracejí. Technická podpora studio Grafín a FirstNet a. s.

Naši milí,

doba poskočila kupředu nohou cupitavou a my se setkáváme v květnu. Květen, měsíc práce, lásky a bůhvíčeho si ještě vymyslíte, má v letošní Dobré adrese dvě základní témata: poezii a Saddáma Husajna. Jsou to témata úzce provázaná. Mediálnímu pokrytí Saddáma a irácké války jsme věnovali první dva články čísla, poezii potom skoro celý zbytek. Na různých tajných místech po časopisu jsme rozmístili celkem tři básníky a ukázky jejich textů. Vaším úkolem je najít všechny tři a texty si případně přečíst.

Výřez z monumentální fresky zobrazující iráckého vůdce

SYSTÉM NAVIGACE: KLEPNĚTE!

První stránka (titulní):
BYLO od č. 1/00: Klepnutím na „Z obsahu:“ se dostanete na str. 2 (obsah). Klepnutí na malé obrázky a jednotlivé body „Z obsahu:“ Vás přenesou přímo na příslušné stránky. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ se otevrou naše internetové stránky www.dobraadresa.cz v aktuálním prohlížeči. Klepnutím na střed obrázku se dostanete na popisek a tiráž na str. 2.

Druhá stránka (obsah):
BYLO od č. 1/00: Klepnutí na jednotlivé body obsahu Vás přenesou přímo na příslušné stránky. Klepnutím na naši e-mailovou adresu se Vám otevře nám adresovaný dopis v aktuálním e-mailovém programu. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ a na popisek k obrázku na první straně se dostanete na první (titulní) stránku. Klepnutím na slovo „Obsah:“ se Vám zvětší obsah přes celou šířku okna.

Další strany stránky (včetně druhé s úvodníkem):
BYLO od č. 1/00: Klepnutím na jednotlivé internetové resp. e-mailové adresy se Vám otevře příslušná stránka resp. se Vám nadepíše příslušný dopis v aktuálním programu. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ v levém nebo pravém horním rohu stránky se přesunete na str. 2 (obsah).

KLEPNĚTE SEM!

Květen, jak už jsem psal, je měsíc práce a lásky. Jelikož jsme pracovali už v dubnu, můžete si teď číst Dobrou adresu. A jelikož vás máme rádi, budeme možná pracovat i v květnu a připravíme pro vás Dobrou adresu červnovou. Vidíte, jak jsou i tahle témata provázaná.

Štefan Švec

Proč se média více
neperou za svobodné
a nezaújaté
informace?
Vysvětlení je několik
a skutečnost
pravděpodobně leží
na jejich průsečíku.

**Bič
dvojí
loajality**
(jak
vypadá
protiirácké
tažení
z pohledu
amerických
novinářů)

**B i č
d v o j
l o a j**

Čeští novináři mají při konfliktu v Iráku, i když to možná zní podivně, snazší roli než jejich američtí a britští kolegové. Snazší v tom, že Česká republika oficiálně nestojí ani na straně anglosaské koalice, ani na straně odpůrců útoku. (Jestli je to správné a jestli je to vůbec reálně možné, to nechť řeší jiní a jinde.)

Podstata rozdílu vypadá takto: Díky (relativní) nestrannosti České republiky mohou čeští novináři snadno věnovat (relativně) nestrannou pozornost všem soupeřícím hlasům a názorům. Nebo by aspoň měli – ani to zde rozebírat nebudeme. Naproti tomu se především americká média pohybují mezi dvěma mlýnskými kameny. Na jednu stranu se odmítají stát nástrojem vládní propagandy, na stranu druhou nechtějí podrážet nohy zájmům vlastní země a zájmům svým.

Na tak úzké hraně se balancuje těžko. Válka v Iráku nám tak může posloužit jako studijní materiál převoditelný i do domácích podmínek. Například při vládní kampani prosazující vstup do Evropské unie jsou totiž čeští novináři v úplně stejné roli, i když v ní místo řízených střel létají jen silná slova.

Záliv dříve a nyní

Zanedlouho po prvním protiiráckém tažení se objevily rozsáhlé analýzy potvrzující, že mediální obraz války v Zálivu americká armáda výrazně zkreslovala ve svůj prospěch. „Spolupráce“ tisku a armády tehdy vypadala tak, že novináři oficiálně na bojiště nesměli. Jediným zdrojem informací pro ně měly být tzv. press pools, kde speciálně vy-

Výřez z monumentální fresky zobrazující iráckého vůdce

Článek v deníku Washington Post však na základě redaktorova očitého svědectví tvrdí, že Američané stříleli na posádku, aniž vyčerpali všechny jiné možnosti zastavení vozu.

školení pracovníci armády předávali vybraným novinářům vybrané informace. Dále rozvádět netřeba. Média přitom tuto skutečnost příliš nezdůrazňovala, aby u publika neztratila kredit nezávislých pozorovatelů.

Americká armáda se k této taktice uchýlila po zkušenostech z války ve Vietnamu. Pro tu se všeobecně vžilo označení „první válka v přímém přenosu“. Novináři měli téměř neomezený přístup k informacím a jejich obrázky zabitých žen a dětí považovala armáda za rozhodující prvek, který obrátí americké veřejné mínění proti válce.

Taktika „press pools“ byla však po válce v Zálivu terčem kritiky jak ze strany samotných médií, tak ze strany organizací bojujících za svobodu slova. Velitelé US Army nechtěli získat image propagandistů a manipulátorů. Pro válku nového tisíciletí proto vymysleli nový model spolupráce s tiskem.

V současném konfliktu tak existují dvě skupiny novinářů. První jsou ti, kteří se rozhodnou postupovat společně se spojeneckými jednotkami. Mají zajištěnou bezpečnost a přístup k vybraným informacím přímo od armády. Na druhé straně stojí nezávislí novináři, kteří se terénem pohybují na vlastní riziko. K nim se informace uvolněné armádou dostávají později, musejí více spoléhat sami na sebe.

Každý má svůj marcipán

Oba přístupy mají pro novináře pochopitelně své výhody a nevýhody. Žurnalisté po-

stupující s armádou mají přístup k významným osobám (politikům, generálům), kteří pronášejí publikovatelné citáty. Výrazným plusem je i bezpečí, které takový postup přináší. Navíc se daná televizní stanice či noviny zapíší u americké vlády jako bezproblémové, což se jim kdykoliv později může hodit. Strategii postupu s armádou zvolily především velké americké televizní společnosti (CBS, MSNBC), které mají rozhodující vliv na veřejné mínění v USA.

Nezávislí novináři jsou vystaveni mnohem větším rizikům. Ta jsou podle nich vyvážena tím, že jejich pohled na události není zatížen oficiálními verzemi, které předávají tiskoví mluvčí. Na druhou stranu očitě svědectví ještě nezaručuje „objektivitu“. Jakkoliv se jedná o značně vachrlatý pojem, publikum ji u válečného zpravodajství stále ještě instinktivně vyžaduje (viz debaty na téma „jak mám poznat, kdo má pravdu“).

Až potud by bylo vše v pořádku. Problém nastává ve dvou okamžicích: 1. novináři nepřiznávají zdroje svých informací; 2. armáda soustavně potlačuje nezávislé informační toky.

Kdo to říká?

Původ informace je stejně důležitý jako informace sama. Tuto zásadu novináři nasávají už s mateřským mlékem. Je ale zajímavé, že když se jim nehodí, už ji nepředávají dál. Konkrétně se to projevuje tím, že oficiální verze událostí prezentují jako „fakta“.

Ukázkovým případem je střelba amerických vojáků na iráckou dodávku. Při inci-

dentu ve městě Nadžaf zahynulo sedm iráckých civilistů. Podle oficiální verze Iráčané nezastavili na americkém kontrolním stanovišti. Navzdory pokynům i varovným výstřelům pokračovali v jízdě, vojáci proto zahájili palbu. Článek v deníku Washington Post však na základě redaktorova očitého svědectví tvrdí, že Američané stříleli na posádku, aniž vyčerpali všechny jiné možnosti zastavení vozu. Minimálně zde tedy jsou dvě odlišné verze. Řada amerických televizních stanic a deníků se však přiklonila k oficiální verzi, aniž seznámila čtenáře s tím, že existuje i protikladné tvrzení.

I jinými způsoby se americká média přibližují více k oficiálním názorům, aniž by to explicitně dávala najevo. Například omezují novináře, o nichž se má za to, že prezentují protiválečné postoje. Typickým příkladem je zrušení talk show Phila Donahueho na televizní síti MSNBC. Podle interního memoranda, které však prosáklo na veřejnost, se v talk show objevovalo příliš mnoho hostů, kteří se vyslovovali proti válce a byli skeptičtí k výrokům americké vlády.

Proč se média více neperou za svobodné a nezaujaté informace? Vysvětlení je několik a skutečnost pravděpodobně leží na jejich průsečíku.

V čím zájmu

Velmi významným důvodem, proč se média drží spíše oficiální linie, je bezesporu vlastnictví. Nemalá část novinářů vnímá válku jako oprávněnou a instinktivně se snaží pomoci vlastní straně. I novináři jsou lidé se

Bič dvojitý loajality

(jak
vypadá
protiirácké
tažení
z pohledu
(ne)amerických
novinářů)

Jedním z prvních
válečných cílů tak
byla budova irácké
státní televize.

Podle
mezinárodního
práva lze zaútočit
na civilní cíl, jen
pokud je využíván
k válečným účelům.
Irácká televize však
pouze vysílala
propagandu.

B i ě
d v o j í
l o a j a l i t y

sympatiemi a antipatiemi. Z historie navíc vědí, jak mohou „neposlušná“ média vlastní vládě zkomplikovat válečnou operaci. Prvními takovými osinami údajně byli už zpravodajové The Times v krymské válce.

Druhým důvodem je předpokládaný zájem publika. Ve chvíli, kdy je americká veřejnost z jakýchkoliv důvodů naladěna silně proválečně, není rozumné jít proti většinovému názoru. Zvláště silně si to uvědomují média, která jsou na masové sledovanosti závislá – televize a bulvární tisk. Je příznačné, že v médiích zaměřených na náročnější publikum se „neoficiální“ názory objevují častěji.

Last but not least: Existuje-li jasná objednávka ze strany vlády, jaký druh informování se očekává, řada médií vyhoví. Větší sklon ke spolupráci mají média, která jsou na vládě více závislá. Obvykle se to týká televizních stanic – terestrické televizní vysílání je všude více regulováno než tisk. Konkrétně americké televizní sítě v současné době napjatě čekají, zda Bushova vláda zmírní zákon regulující křížové vlastnictví médií.

Nejen dobrovolně

Ze strany americké vlády navíc na média existuje jednoznačný tlak. Ukazuje se, že Amerika je rozhodnuta vyhrát nejen válku skutečnou, ale i propagandistickou. Žurnalisté, kteří nepostupují společně se spojeneckými jednotkami, mají zhoršený přístup k informacím. Jako přímý útok na ně si navíc řada pozorovatelů vykládá střelbu amerického tanku do hotelu Palestina, kde bydlí většina nezávislých novinářů akreditovaných v Bagdádu.

Zároveň se americká armáda snaží zabránit šíření informací, které jí nevyhovují a které lze připsat na vrub „nepříteli“. Jedním z prvních válečných cílů tak byla budova irácké státní televize. Podle mezinárodního práva lze zaútočit na civilní cíl, jen pokud je využíván k válečným účelům. Irácká televize však pouze vysílala propagandu. Američané se zde dostali na samotné hranice ženevských konvencí, ne-li za ně. Stojí za připomenutí, že stejně postupovali i při válce proti Jugoslávii. Tehdy také nepřežila jugoslávská státní televize ani týden.

Zkrátka: Je zřetelně vidět, odkud vítr vane. Záleží jen na médiích, zda poplují s větrem. Cestu si volí každý sám.

Budeme stejní?

Na příkladu iráckého konfliktu je jasné vidět, že v komplikovaných situacích mají média sklon opouštět přísně neutrální pozice. Klíčovými faktory jsou význam dané události pro publikum toho kterého média, vlastní názor novinářů, tlak ze strany vlády a přímá či nepřímá závislost toho kterého média na vládě. Čím více faktorů se sejde, tím větší je tendence médií přenášenou realitu tendenčně upravovat. Obecně lze říci, že sklon k ústupu od objektivitě mají bulvární média a televize spíše než prestižní tisk.

Tyto závěry je dobré mít na paměti a proměřovat jimi budoucí chování českých žurnalistů. Lze předpokládat, že nebudeme jiní.

Miroslav Cingl

Následují další ukrutnosti, jako vystřižené
z popisů ukrutností stalinských. Budiž. Pak tu ale
ještě jsou některé Husajnovy osobní libůstky.
Například takškařice s jistým ministrem...

Války historie i dneška málokdy rozhodují pouze zbraně. Tedy zbraně ve smyslu zvláštních kovových věcí, které mají mrzačit těla. Důležitou součástí válek bývají zbraně jiného druhu. Mimo jiné i zbraně psychologické.

Propaganda provází války od nepaměti. Už v Bibli nejsou bitvy líčeny právě nestranně. V prusko-francouzské válce v letech 1870–71 se Němcům ve francouzských novinách říkalo vlci, buldoci a Hunové. List Public je údajně charakterizoval takto: „Opravují zraněné, zapalují ambulance, zabíjejí děti, znásilňují ženy, vraždí starce a zapalují domy. Vlci, lišky, tygři a hyeny, napájají se naší krví.“ Kancléř Bismarck podle téhož zdroje – a vedle jiných ohavných činů – unesl jeptišku a zplodil padesát nemanželských dětí. Tento a další příklady najdete třeba v Základech masové komunikace Michaela Kunczika (celá poslední kapitola o válečném zpravodajství je velmi kratochvilné čtení).

Oficiální místa USA se už při během války v Perském zálivu snažila vylíčit Saddáma Husajna jako ztělesnění zla. A samozřejmě nikoliv pouze v tisku americkém. Kampaň proti Saddámovi nabrala nové obrátky při přípravě války letošní.

Pokud jde o tuto válku a česká média, povedl se Američanům husarský kousek v polovině března v Hospodářských novinách. V jejich magazínu Víkend (č. 15/2003) vyšel jako první materiál čísla obsáhlý rozhovor s profesorem T. R. Evansem, který „zpracoval pro CIA hlavní zpravodajský profil Saddáma Husajna“. Rozhovor se jmenuje poeticky „Saddám mezi Stalinem a Kmotrem“.

Nemám tušení, co všechno z rozhovoru je pravda, ale celek tvoří dohromady těžko uvěřitelné panoptikum. Stačí jen ukázky:

„Husajnova matka se (...) provdala za svého bratrance Ibrahíma Hasana, opravdového bídáka, který Husajna ponižoval a nutil krást (...) Husajn byl systematicky vychováván k tomu, aby se stal záporným hrdinou (...) Ve dvaceti vstoupil do strany Baas a stal se jejím nájemným vrahem. Při prvním atentátu zavraždil svého švagra... Když strana Baas v roce 1963 v Iráku poprvé převzala moc, stal se Husajn mučitelem v neblaze proslulém Paláci konce (...) V roce 1979 dal Bakrovi ultimátum: ‚Odstup, nebo tě zabiju.‘ (...) Pracoval s psychologií strachu. Nejenže vraždil své odpůrce, navíc se o tom snažil co nejvíce informovat (...) zavraždil svého švagra, zabil a odstranil dva bratrance...“

To vše je ještě možné. Popisy ale pokračují. Profesor Evans líčí, jak Husajn přiměl svého emigrovavšího zetě, aby se vrátil do Iráku (a druhý den ho samozřejmě zabil): „Husajn nechal rozčtvrtit jedno z jeho dětí a vzkázal mu: ‚Další na řadě je tvůj oblíbený syn‘“ Zeť neměl na vybranou. Nemýlím-li se ovšem, nechal Husajn rozčtvrtit jedno ze svých vnoučat.

Následují další ukrutnosti, jako vystřižené z popisů ukrutností stalinských. Budiž. Pak tu ale ještě jsou některé Husajnovy osobní libůstky. Například takškařice s jistým ministrem zdravotnictví, který Husajnovi naznačil, že by se mohl na čas stáhnout do pozadí. „Husajn ho pozval do své pracovny, kde mu prostřelil hlavu. Příští den volala ministrova žena, která se domní-

Výřez z monumentální fresky zobrazující iráckého vůdce

To je Saddám
Husajn.
Dostáváme se
k jeho
intimnímu
životu. Saddám
kromě toho, že
nenávidí žlutou
barvu a má (jak
jinak!) rád
americké
akční filmy...

vala, že její muž je uvězněn, a trvala na tom, aby se vrátil domů. Ke dveřím jí potom doručili jeho tělo v plastickém pytlí se skleněnou trubicí v penisu, aby byl ztopořený. To proto, aby si s ním mohla naposledy užít. To je Saddám Husajn.“

To je Saddám Husajn. Dostáváme se k jeho intimnímu životu. Saddám kromě toho, že nenávidí žlutou barvu a má (jak jinak!) rád americké akční filmy, preferuje některé originální sexuální praktiky: „Z výpovědí jeho milenek víme, že v posteli nejraději poslouchá nahrávky křičících obětí mučení. Rád sám lidi osobně mučí“. Jistě. Co by také jiného ve volném čase dělal. Máme ostatně podrobný popis: „Kdybyste jen viděl některé věci, kterými se osobně baví, a které měl odvahu zdokumentovat na video, udělalo by se vám hodně špatně. Nevěřil byste tomu... Vypichování očí dětem,

mučení odřezáváním orgánů, vyřezávání vnitřností...“ Není divu, že profesor Evans o Saddámovi mluví jako o psychopatovi a sociopatovi. Je třeba ho odborně pojmenovat

Nebývá zvykem po vyhrané válce ospravedlňovat poražené. Ale budu-li mluvit sám za sebe, nevěřím tomu, co se objevilo v Hospodářských novinách o Saddámu Husajnovi. Je toho prostě moc. Saddám Husajn pravděpodobně bude svým způsobem zrůda, jako jím je každý diktátor, ale když si čtu rozhovor s profesorem Evansem, vidím před očima tým humoristů ze CIA, jak ho vymýšlejí. A jak vymýšlejí možná i profesora Evanse. Psychologická válka se vede jakýmikoliv prostředky. Některé jsou ale přeci jenom legrační.

Miloš Nesytka

O
č
e
m
s
e
(n
e
)
m
l
u
v
í

Když jsem zahlédl to první, co člověk tak z rozhovoru vidí – fotografii – zaradoval jsem se, že se dozvím něco o vlaku jako inspiračním zdroji Vaculíkových románů nebo fejetonů. Možná, říkal jsem si, Vaculík prozradí, že *Rušný dům* nebyl internát ale nádraží, nebo že *Cestu na Praděd* podnikl na drezíně. Třeba každý rok, tajně, aby paní Madla nevěděla, jezdí naproti jaru vlakem.

„Nezaměnitelný a nesměnitelný originál“

Čeští umělci poměrně rychle pochopili, že chtějí-li uspět (především finančně), musejí se umět prodat. Nestáčí juknout na diváky z televize, musíte být v novinách, časopisech, kdykoli k oslovení na netu. Co když si ale divák (čtenář, posluchač) sociál nekoupí noviny, časopisy ani – nedej bože – televizi. Musíte se k němu dostat jinak, třeba v tiskovinách, které leží ve schránce, čekárně, vlaku. Většinou se tak stává formou rozhovoru s umělcem, který (rozhovor, ne umělec – i když...) je často přehlídkou klišé, frází a kostrbatých epitet.

A tak jsme se z časopisu pražské energetiky nedávno třeba dověděli, že Karel Heřmánek je nemehlo i na žárovku. Nedáv-

no poté jsem jel vlakem a v kupé se válelo první číslo letošního (už desátého!) ročníku časopisu *ČD pro vás*. ČD pro nás tentokrát připravily rozhovor s „nezaměnitelným a nesměnitelným originálem na českém novinářském i tvůrčím nebi“, „který byl vždy sebou ve svém odporu k minulému normalizačnímu režimu a zůstal jím i ve svůdných poměrech tržních“, „rozhořčený muž impozantního vzhledu“, „pro něhož je poctivost jádrem originálu“. Kdybyste měli problém rozpoznat – Martin Harák pro *ČD pro vás* udělal interview s Ludvíkem Vaculíkem.

Když jsem zahlédl to první, co člověk tak z rozhovoru vidí – fotografii – zaradoval jsem se, že se dozvím něco o vlaku jako inspiračním zdroji Vaculíkových románů

Čem
se
(ne)
mluví

Harák ovšem vyprovokoval autora
„*poněkud ostrých fejetonů v Lidových
novinách, který se čas od času strefuje
do života v našem ,českém rybníčku‘*“
akorát k tomu, že zavzpomínal na vznik
2000 slov, na Havla a zkritizoval českou
společnost. Ne že by Havel byl
vyšeptaná veličina a 2000 slov
koneckonců stále zůstává nedostatečně
analyzovaným materiálem českých
moderních dějin...

Výřez z monumentální fresky zobrazující iráckého vůdce

„Nezaměnitelný a nesměnitelný originál“

nebo fejetonů. Možná, říkal jsem si, Vaculík prozradí, že *Rušný dům* nebyl internát ale nádraží, nebo že *Cestu na Praděd* podnikl na drezíně. Třeba každý rok, tajně, aby paní Madla nevěděla, jezdí naproti jaru vlakem.

Harák ovšem vyprovokoval autora „*poněkud ostrých fejetonů v Lidových novinách, který se čas od času strefuje do života v našem ,českém rybníčku‘*“ akorát k tomu, že zavzpomínal na vznik 2000 slov, na Havla a zkritizoval českou společnost. Ne že by Havel byl vyšeptaná veličina a 2000 slov koneckonců stále zůstává nedostatečně analyzovaným materiálem českých moderních dějin – Vaculík však k obojímu mluvil už mnohokrát a ani v časopise *ČD pro vás* ne-

přidal nic nového. Zbývají tedy vláčky a národ.

Nebyl by to Ludvík Vaculík, kdyby *ČD* v jejich vlastním časopisu nekritizoval – ovšem obrací se spíše na vládu, která podnik rozdělila. Poměry na železnici spisovatel „rozhořčeně glosuje“: „*V poslední době mě například rozčílilo rozdělení Českých drah na soukromou a státní společnost. I tato aktivita je bohužel plodem takto pojaté svobody a je jednou z otrav této společnosti (...) Nedovedu si prostě představit, proč stát vlastní koleje a privátní subjekt vlaky a nádraží. To tak musí být? A proč? Snad jen proto, že to výnosné má soukromá firma, a to, do čeho se musí investovat, tak to má stát.*“ Hned po té, co se takto propůjčí k vnitřním sporům Českých

drah, pustí se Vaculík, který „*nemá rád ze- všeobecnění, která putují od huby k hubě*“ do cestujících. Vadí mu, že málo čtou a hodně telefonují, takže nejlepší společnost při cestě vlakem Vaculík má, „*když jsem v kupé sám*“.

Také jsem byl sám v kupé, a tak ani nevadilo, že jsem se nad rozhovorem Martina Haráka s „nezaměnitelným a nesměnitelným originálem“ smál nahlas. Bylo mi jen líto, že jsem neměl čas číst si takovou perlu self promotion (jak *ČD* tak Ludvíka Vaculíka) pořád dokola. Cesta do Ostravy trvala pět hodin (i se zpožděním) a já měl dvě knihy ke čtení.

Martin Groman

O

čem
se
(ne)
mluvíŠOSKY¹⁷
(Šofarovy fotosky)

Když jsem byl malý,
tak jsem si čerta
vůbec nepředstavoval
s rohamama
a s červeným,
chlupatým jazykem,
ba ani s kopytem; ten
post už dávno obsadil
páter Plojhar.

Když si
k tomu
přičtete, že
se ještě
občas musel
i modlit
(pokud to
neflákal)...

Jsem z tak staré doby, že si ještě vydržuji fotoalbum, vlepuju do něj fotografie, neboť tak šel život... Mimo svých osobních snímků však přechovávám i ty, se kterými nemám nic více (ani nic méně) společného, než že k nim mám vztah... Zkouším vás, zda to vydržíte ještě jeden rok. Já mám fotek dost! Že si socialismus, ten vzdálený bratranec komunismu, nerozuměl s vírou? Co to plácáte! Bez víry v socialismus by to přece nešlo. Dvojnásobný nositel „Řádu Klementa Gottwalda za budování socialistické vlasti“ (1955, 1960) páter Josef Plojhar (Dr. h. c.) je jasným důkazem, že všechno šlo – když se samozřejmě chtělo. Když se nechťelo, tak to halt bylo kapánek horší...

J. Plojhar (1902–81) se stal v únoru '48 členem Ústředního akčního výboru Národní fronty, do kterého přišel jako předseda krajské organizace Čs. strany lidové v Českých Budějovicích. V letech 1951–68 byl předsedou lidovců, skoro 25 let poslancem Národního shromáždění, 20 let ministrem zdravotnictví (1948–68) a skoro 20 let šéfem Celostátního mírového výboru katolického duchovenstva. Když si k tomu přičtete, že se ještě občas musel i modlit (pokud to neflákal) a nosit těs-

ný kolárek, tak je to budovatel zítřků jako vyšitý. Patřil k těm, kterým členové KSČ říkali „ponorka“, tedy tajný člen strany. Já tomu teda moc nevěřím. Takhle krásný člověk nemusel být tajný. Když jsem byl malý, tak jsem si čerta vůbec nepředstavoval s rohamama a s červeným, chlupatým jazykem, ba ani s kopytem; ten post už dávno obsadil páter Plojhar. Pro celé katolické příbuzenstvo byl on tím satanem, ďáblem a Luciferem. Možná že to poslední označení je nejtrefnější, čím jiným je páter ve vládě socialistického Československa než „světloňošem“. A od světloňoše už je jen kousek k vlajkonoši. Přesně k tomu se teď hodí ta kouzelná větička, která nám tolik chybí, když se v současnosti potřebujeme správně vyjádřit: *To je ta dialektika!*

Povaha civilizace

Zamyslíme-li se nad tím, jaká je asi nejvnitřnější povaha lidské civilizace od nejstarších dob, jedná se ze všeho nejspíš o zpřítomňování něčeho, co by podle přirozeného běhu věcí a z toho plynoucích očekávání přítomno být nemělo. Celá záležitost začíná už povahou lidského jazyka, který umožňuje referovat (povšimněme si etymologie: re-fero – znovu-přináším) o něčem, co zde právě aktuálně není, ať už místně, nebo časově.

...popovídat si s Platónem, byť poněkud monologicky...

Povaha zásvětí

Je pozoruhodné, že „transcendentální“ náboženství jsou časově mladší nežli náboženství „imanentní“ a nikoli naopak. Zatímco buddhismus vyzýval k vyvázání se ze zdrojů utrpení, působeního chtěním a ulpíváním a ráj ani peklo za světem nikde nesliboval a archaickému Řecku se ještě zdálo, že je lépe být na zemi žebrákem než v Hádu králem, křesťanství už líčí zásvětí a jeho narovnání pozemských křivd v jasných barvách a islám rajske radosti dále konkretizuje. I židovství jakožto archaičtější si představuje příchod Mesiáše jako politický převrat, zatímco křesťanství už chápe jím vybudované Království Boží nikoli jako světský útvar, ale jako cosi, co „není z tohoto světa“, ale ve své skrytosti tím dokonalejší. Zdá se, že s pokračujícím časem lidstvo stále hůře snáší pohled na svět s jeho nedokonalostmi a tíživou ambi-

valencí a má zapotřebí „ten pravý“ život přesunout někam jinam, mimo dosah těchto trapností (i potupné zapletení se do „biologického prokletí“ kopulací, porodů a nutnosti sebe i potomstvo živit prací se po zavržení nebo neunesení cesty „neulpívání“ stává potřebným Spasitele, který by tento „nemocný“ svět „uzdravil“ – dnes při relativním dostatku jídla pro všechny a propracované antikonceptci se tento problém nezdá zdaleka tak naléhavý, jako byl ještě nedávno). Svým způsobem jakoby celý proces odpovídal pokračující infantilizaci, která už neunesla nutnou souvislost bolesti a touhy a namísto o vyvanutí začíná mluvit o věčném životě, trochu podobně jako sní děti o tom, že jejich rodiče nejsou ti „skuteční“, kteří si pro ně teprve přijdou či pubescenti žijí v představě, že vztah, který prožívají, je teprve jakási cvičná příprava na ten „pravý“, který teprve bude následovat (sebeepochopení jeptišek jakožto „nevěst Kristových“ je přesně z této kategorie jevů). Politická, milostná či existenciální zklamání, rostoucí ze sice archetypálních, ale přepjatých očekávání, si psychologicky nutně žádají vědomí, že „tam na druhé straně“ bude lépe. Ti, kdo se věnují ze vší síly vyhlížení druhého břehu, si málokdy uvědomují, že by tam eventuelně mohlo být i hůř.

Z komunikací jiných živočišných druhů mají tuto vlastnost v podstatě jen „tance“ včel – na včely by se ostatně mnohé z toho, co tu bude řečeno o lidech, dalo v menší míře vztáhnout taky. Znovu zpřítomňování minulého řeči pak nabývá excesivní formy vynálezem „konzervace“ této řeči písmem – můžeme si tak i dnes poslechnout pěvce Homéra či popovídat si s Platónem, byť poněkud monologicky. Konzervace na všech úrovních by k tomuto klíčovému aspektu civilizace nedílně patřila – kus uzeneho vydrží ještě dlouho poté, co zbytek mamuta shnil, syn, byť už šedivý, se na vybledlé fotografii stále ještě coby capart usmívá na beráncí kůži, amfora v muzeu či obilí v silu vypadají dobře ještě dávno poté, co jejich

bratři už dávno vzali za své. I kult mrtvých a vzpomínky na ně jsou z této kategorie jevů. Zpřítomňování v čase a prostoru je v zásadě hlavním společným jmenovatelem industriální a postindustriální civilizace – telefon, televize, internet, ale i rychlé „turistické“ cestování a dovoz produktů na velké vzdálenosti – kdysi excesivní přání zlé macechy z pohádky O dvanácti měsíčkách by dnes bylo přiměřeným úkolem pro odrostlé dítě: v lednu se pro jahody jezdí do nejbližšího supermarketu. Kdybychom měli nějak zkusit definovat rozdílnost člověka a zvířat, bylo by možná nejpřiléhavější říci, že člověk se z živých bytostí nejméně rád spokojuje s aktuálním, byť včely, mravenci a křečci také umějí své.

Lichva

Nedávno v českém překladu vyšla kniha Johna Kerra Nebezpečná metoda, podávající strhujícím způsobem dějiny počátků psychoanalýzy ve vzájemné interakci Freuda a Junga, ukazuje velmi názorně poměrně málo povzbudivou skutečnost, že psychoanalytické metody v nejširším slova smyslu jsou nejen technologiemi léčení, ale i technologiemi moci. „Definuj, nebo budeš definován!“, praví jedna ze základních moudrostí postmoderny. V tomto smyslu umožňuje blízký, ba více než intimní vztah mezi terapeutem a pacientem v excelentní, byť většinou nevědomé formě výkon moci a jeho převedení do závislosti (důvěrné známosti duší jsou nesrovnatelně větší intimitou nežli důvěrné známosti těl). V člověku je jakási velmi silná touha po získávání a udržování závislých bytostí, ať už jsou to děti, žáci, podřízení, patriarchální manželky, otroci, klienti, nevolníci či domácí zvířata. K tomuto pandemoniu je možno přiřadit i pacienty, jejichž postavení se asi nejvíc blíží postavení antických propuštěnců, klientů (také to byly osoby dospělé a formálně svobodné, které nicméně často dochá-

zely ke svému bývalému pánovi pro ochranu a radu a též ho každého jitra obřadně zdravily). Ve všech těchto případech nebývá v typickém případě vykonávána moc ve své brutální a nahé formě, jako třeba u dozorců v lágrech, ale má jako převládající svou pečující, laskavou a paternální složku, převládající až do chvíle, než by se chtěl objekt péče osamostatnit – pak se ovšem ukáží zuby, často s nepředstavitelnou rasancí. U psychoanalytiků k tomu sice přistupuje i „obživné“ stanovisko, chtějící si platícího pacienta udržet, ale celý fenomén je kupodivu stejně silný i tehdy, dějí-li se zásahy bezplatně na přátelské bázi či pokud na takovouto celý vztah postupně přejde. Nemá tím být nikterak řečeno, že celá psychoanalýza a podobné techniky mají za účel pouze tyto posesivně-manipulační praktiky na důvěřivcích – celý problém je složitější. Skutečně ve značné části případů bývá duševně trpícímu nějak pomoheno, často i velmi podstatně – někdy je od toho závislé celé jeho další přežití. Jedná se však o cosi podobného, jako zajdeme-li v nouzi za lichvářem – také nám půjčí peníze, které bychom jinak nezískali a které nás často i zachrání, ale díky vysokému úroku se splátek nezbudeme už nadosmrti a těžko s ním kdy přerušíme spojení (každá věc má svou spravedlivou cenu a cena za přežití je značná). Placení psychoanalytických operací sice tento efekt poněkud tlumí, ale zdaleka ne k nule. Duševní investice se splácí za se pouze duševní investicí a peníze ji mohou nahradit jen nevydatně. Tak jako svobodní sedláci, uprchlí za válečných nepokojů na špatně dobytý feudální hrad, se posléze stávali závislými, se duševně labilnější jedinci dostávají do poddanství těch, kdo jim v nouzi pomohou. Psychoanalýza je pouze jednou z mnoha cest k tomuto stavu.

Petr Zemek

Petr Zemek (1979) okusil beatnický život v pařížských ulicích, po návratu do Čech se živil jako dělník nebo krupiéř. Je členem Unie českých spisovatelů a v únoru mu vyšla první básnická sbírka *Labuť ve větru*.

Výřez z monumentální fresky zobrazující iráckého vůdce

Co odpovídáš dotěrným novinářům, když po tobě chtějí charakteristiku tvé knížky, případně tvoji poezie jako takové?

Dotěrných novinářů jsem zatím mnoho nepotkal. Mají patrně jiné objekty zájmů, než je začínající, někdy těžkopádný poeta. Svoje verše charakterizuji jako souboj každodenních kontrastů a vyjádření „hrabětovských“ pocitů. Ovšem radši než s dotěrnými novináři bych se setkával s dotěrnými fanynkami.

Potenciální fanyanky budou jistě zvědavé na tvoje zážitky z Francie. V sedmnácti sis sbalil spacák a odjel stopem do Paříže.

Moje cesty po Francii jsou širokým tématem. Hlavně po duševní a pocitové stránce. Odjel jsem tam hledat střední cestu mezi stereotypem dneška (z práce a do práce, kon-

Romantickým Deanem z Kerouaca se stát nemůžu

zum, no zkrátka bouře emocí dospívajícího člověka) a mezi úplným dnem společnosti.

A našel?

Nenašel; myslím, že žádný střed neexistuje. Zato jsem se dotkl dna – což je dobrá zkušenost, zvláště pro člověka, který tvoří. Je opravdu úžasné spát v Paříži pod mostem (v Praze by to nemělo ten náboj), probouzet se s lahví vína na pláži v Nice a pozorovat jachty zhýralých milionářů. Anebo jen tak sedět u Notre Damme a nemyslet na nic – což jde velice snadno, zvláště když musíš pořádku pít, aby ses nezbláznil z pocitu, že nevíš, co s tebou bude ne zítra, ale za hodinu.

Ta otázka zní hloupě. Ale přesto. Co ti to dala tahle etapa?

Životní zkušenost, obrovské množství pocitů a inspirace. Taký poznání, že roman-

tickým Deanem z Kerouaca se stát nemůžu – mám rodiče a teď už opravdu jasné a silné citové pouto k nim. V budoucnu, pokud budu mít sílu a talent, napíšu něco o své francouzské odysseji. Už na tom dokonce lehce pracuju.

Jak se čerstvý básnický debutant dívá na stav současné české literatury?

Česká literatura je na tom špatně. Moc špatně. Převládá byznys a nechutné obchodování s intimitou slavných a známých lidí. Na druhé straně je pravda, že čtenáři to chtějí. Vyšla mi sbírka, v malém nákladu sice, ale oslavuju a jsem rád. Nejde mi o peníze. Jsem ještě plný mladistvých ideálů a vážím si lidí, kteří dělají kulturu pro kulturu. Jedním z nich je i můj nakladatel, Antonín Drábek, který, pokud na své činnosti přímo neprodělá, tak rozhodně nevydělá ani korunu.

Jinak jsem ortodoxním zastáncem čisté psané papírové literatury. Uznávám, že internet je pro mladé autory jedním z řešení, jak se vyrovnat s nedostatečnou možností publikovat, ale kniha je kniha.

Proč podle tebe lidi nečtou?

Jsou líní. Svoji roli tady jistě hrají i konzumní média a stav pracovního trhu. Průměrný člověk pracuje 8–10 hodin, za málo peněz. Domů přijde ztahaný a pustí si nějakou televizní estrádu, protože u toho nemusí přemýšlet. Třeba o tom, jak uživit rodinu a ještě zaplatit nájem. Ale navzdory tomu všemu by lidé měli číst. Jak mi jednou řekl pan Žáček: „Kdo nečte, je vůl.“ Tím je myslím řečeno vše.

Připravil
Štěpán Kučera

Petr Zemek

Jaro II.

A tenkrát se taky rodilo ráno. Moje
hlava mezi Tvými ňadry, pokoj
narvaný plyšáky z Tvého nedávného
dětství, a na náměstí první autobusy
spolu s hrubými nadávkami
pracujících na první krůčky tehdy
miloučkého dne. Jiné však bylo
bratislavské ráno.

J je pohledné jaro, když takhle na
Velký pátek začne sněžit a na Gol-
gotě se rouhají Kristu. Ještě včera
v naší čtvrti vyhrávala viola opilcům a mla-
dým dívkám nadupané cajdáky. A vůbec ni-
kdo se netvářil pietně. Ani když si zima,
s marnivými brilianty a rozkošnickou pře-
tváčkou, lehala na rozklížené máry. A mně
se zrovna tu noc zdálo o Tobě. Viděl jsem
květiny. Celé koberce květin. Byli jsme spo-
lu v prosluněném kostele. A kromě těch or-
chidejí a růžítam byly zástupy lidí. A taky se
netvářily pietně. Měla jsi závoj mezi těmi
vlhkými stěnami, ze kterých všichni ti svatí
hleděli vážněna trochu rozjařené svatebča-
ny.

Ráno jsem vstal do nezvyklého ticha.
Třesoucí se rukou jsem odhrnul závěs, kte-
rý měl světlý vzor, abych vzápětí spatřil
smrt. Nikdy jsem se jí nebál – je to ženská
jako každá jiná – ale to ráno, když jsem vi-
děl ty holé máry a bílou paní zimu, kterou
znám z leckteré pohádky, jak zabíjí nevin-
nost, to dnešní ráno jsem dostal strach.
A ona ustala ve vraždění. Pohlédla mi do očí
a sinavost z její tváře zmizela. Myslel jsem,

Nikdy jsem se jí nebál – je to ženská jako každá jiná – ale to ráno, když jsem viděl ty holé máry a bílou paní zimu, kterou znám z leckteré pohádky, jak zabíjí nevinnost, to dnešní ráno jsem dostal strach. A ona ustala ve vraždění. Pohlédla mi do očí a sinavost z její tváře zmizela.

že chce třeba koňak a honem jsem vzpomínal, kam jsem tu flašku včera dal. Ale kdepak! Ani kapku alkoholu!

Bez okolků mi hned vážně začala vysvětlovat: „Pane, krása je jako svatá rakovina. A láska je jen jejím odrazem v zrcadle na starém zámku, kde si obě nechutně pochlebují. Pane, krásy i lásky je moc. Neplačte. To, co dnes utratím, zítra bohatě rozkvetne. Ale Vás, pane, Vás je mi líto. Jste totiž požitkář. Příliš mnoho milujete. Tak moc, že z toho zvracíte. A lidé si šeptají: To je ale troska. Brzy umřete, pane. A bude to moc bolet. Je mi to opravdu moc líto, ačkoliv jsem bezcitná jak poslední děvka.“ ještě nepatrnou chvilku sledovala moji tvář. A potom se, s charismatem nejpovolanějšího filozofa, vydala dorážet zbytky raněných. A mně to ráno přišlo vhod. Už jsem pak jen snil. Bolelo to, to je fakt. Ale když si představíte, že nakonec umřete. Naposledy jsem si vysnil Václava Hraběte, jak za mnou přišel do práce pomáhal mi lepit sádrokartony. Potom jsme šli „Na Špici“ a ožrali se s patnáctiletýma holkama, které pořád říkaly „ty vole“. A venku zase slídilo jaro.

Výřez z monumentální fresky zobrazující iráckého vůdce

Labuť

Možná jsem si právě dnes uvědomil, že Tě miluji. Po tolika měsících, letech a květinách, které byly darovány různě něžným očím. Právě Ty. A slovo milovat. Do jeho horečnaté ozvěny ve vzpomínkách říkáš: „Nevyznávej mi pořád lásku, přece si už hrajem na velký.“ Ale oči se Ti lesknou. Štítivě se přehrabuji ve své minulosti s pečlivostí hodináře z ní tahám chvíle s Tebou. A pak celé noci sestavuji loď v láhvi. A když den začne prostírat svůj další úporný chod (kolik jich ještě musím spořádat?), křičím. Opět s pečlivostí. S pečlivostí tragéda, který se do své role nešťastně vžil.

A tenkrát se taky rodilo ráno. Moje hlava mezi Tvými nadry, pokoj narvaný plyšáky z Tvého nedávného dětství, a na náměstí první autobusy spolu s hrubými nadávkami pracujících na první krůčky tehdy miloučkého dne. Jiné však bylo bratislavské ráno. Žádné žvatlání nového data v kalendáři. Jen drsné sny z krčem na korálovém tajemném nábřeží, kde páchnou kanály.

Stojím nad dunajskou špínou a prosím: „Pane Bože, urob zo mňa labuť. Chcel by som doletieť k jej tvári. Chcel by som byť jej labuťou.“ A pak osm hodin, výpadovka na Brno. V tiráku, který líně poslechl stopařské gesto, chlap, co vypadá jako Bob Dylan. Ale je to Němec. Přeptal bych se ho, zda chtěl být někdy labutí. Dálniční život však běží v charakteristickém svištění motoru. Jen občas nějaká nehoda, na jejímž místě vyrostle kamenný křížek. Jednou jich budou celé aleje. A jeden možná bude můj. Ukřižovaná labuť, které nebylo dopřáno věrnosti a která se neuměla zeptat německého Dylana na lásku.

Básník č. 1

Milan

Milan Šedivý (* 8. leden 1977, Teplice), básník a publicista. Vystudoval Střední zahradnickou školu v Děčíně (maturoval v r. 1995), poté studoval angličtinu na jazykové škole, pracoval jako noční hlídač, podnikal v marketingu. Od r. 1998 studuje český jazyk a hudební výchovu na Západočeské univerzitě v Plzni. Žije v Dubí a v Plzni.

Debutoval v roce 1999 v Almanachu Máj (Malaché, Praha 1999), dále publikoval v novinách Mladá fronta a Západočeský deník a časopisech Listy Ason-Klubu, Plž, Psí víno, Salon Práva, Spektrum, Weles, www.dobraadresa.cz. Získal ocenění v několika literárních soutěžích (Literární Šumava 1999 a 2000, Hořovice Václava Hraběte 2000, Literární cena Vladimíra Vokolka 2000 a 2001, Literární Varnsdorf 2000). Je zastoupen v almanaších Máj 2000 (Město Litoměřice, Litoměřice 2000), Tanec na hladině ticha (Knihovna města Varnsdorf, Varnsdorf 2000), Vichřice na

sídlišti (Knihovna Jana Drdy, Příbram 2000), Od břehů k horám. Severočeská literární a umělecká scéna 90. let (editor Milan Kozelka, Votobia, Olomouc 2000), Teplický Šlauch – almanach 2000 (Martin Tomášek a Městská knihovna Teplice, Teplice 2000), Teplický Šlauch 2001, 2002 (Martin Tomášek, Teplice 2001, 2002), Denní hvězdy, noční ptáci (Knihovna města Varnsdorf, Varnsdorf 2002). Od r. 1999 je členem plzeňského Ason-klubu. V l. 1999-2000 byl redaktorem plzeňského časopisu Studentský Fénix. Knižně vydal: Milosti čili Desátka odvedená talentu (Ason klub, edice Malé knížky, Plzeň 2001), Po zarostlém chodníčku (nakladatelství CKK Sv. Vojtěcha, Ústí nad Labem 2002). K vydání je připravena sbírka Sonáta pro vnitřní hlas (Ottobre 12, Velehrad 2003).

(ko)

Výřez z monumentální fresky zobrazující iráckého vůdce

Představujeme **Vám**
(jména české
poezie a prózy)

Šedivý

Jsem doma v zahradě větru

Přelety

S údělem ptáků přichází k nám den
a život vlastně vůbec
Surf vzduchem po moři modři
palmové háje v příbojových písčích
nás čekají však sotva kdy

Pak srdce zatáhne a zemdlí

Chtělo by se vyrovnávat let pocuchaných ptáků
v náhle bláznivém povětrí

Výřez z monumentální fresky zobrazující iráckého vůdce

Záři

(variace s modulací)

Viktorka tráva se česává bláznivá
a vítr klame ji že zpívá u splavu
když věrné družce hlavu do hřívý
položil tiše přihladil šíji

A studna léta žloutne – zavadá
poslední kapky svlaží pohled můj
skropí mou obavu že konec nastává
ona si vzroste

Do ztichlé louky vcházím
zatlačím oči koníkovi
svou hlavu skloním dotknu se šíje
a zaposlouchám se jak mluví kraj:

Viktorka tráva se česala bláznivá
vítr prý že zpívá u splavu

Variace na Přelety

Unášený letkami stěhovavých představ
usedal jsem v hejnu pláče
už coby dítě na své posteli

Z podzima bylo
a začínala škola

Usedli jsme ve třech řadách
táhnoucích se od tabule jak kšandy elektrického vedení
pod prachovým peřím každý
svou nemoc z dorůstání

Houfovali jsme se
a s náležitým halasem
Čekaly nás kraje o nichž se nám dosud nesnilo
Každému jen dle jeho přelétavé fantazie

Když je láska popelka

„Vpravdě povím vám:
bylo to krásné“
Miroslav Holub

Vypadala v očích jako hodně lesklý kámen
straky však daleko lépe znají
čas vymezený naší radosti

A nastane-li tlumená žalost
která přisýpá se do popelu jako hrách
když vidím házet se všechno to naše na zed...

chceš-li tedy Budiž

Chladní ptáci slétnou se kvapem
ta dělicí četa s demoliční ochotou
a ty – má milá – stejně nezapřeš
že z toho všeholubího sletu budou nejkrásnější
dvě popelavé hrdličky

Všechno mi už od ní nosí dopisy
Ale ne... Ne
už jsem ji zašlapal už jsem ji zapomněl
už bych ji ani nepoznal
jak se mi stýská

U Skupova hrobu

(scenérie s mračny reálií)

Na nitkách vlání
pokyne zdlouha dřevěná hlava lípy
od vrat mechově to zavrže
vlídně jako nikdy
...už nikdy

Jsem doma v zahradě větru
příšlý odešlý mýjící se
Hurvajs k smíchu chcete-li

Ej hrob kamenem v hrobě stojí
nepostojí co svět světem stojí
zatímco od nohou černá

Kolikrát jen s dobou
změnila se úprava myšlenek česaných
včera na máničku
zítra na žeryčka

Po sedmi kamenech dětství
už jen bez piety šlapu si
na cestě k poslednímu místu
Se srdcem na niti
byť bych i obrátil se zády
– zatahám

Pak na kulisu bláznů praskni
celý zazděný jez Rokycanské třídy
Na oponu shora nevzpomeň si ani
nejsušší palist kvítku lípy
odkvetlé s červnem
už před několika léty

Versus

Po dni doslova opilém a plném pachtění
kdy lámal se chléb
a marnily okamžiky
usedám ke stolu
krájím z polotvrdé skývy

Je tu Pohlédám do věčných očí:
Tam kdesi v hlubinách nerozlišuji
děsím se průměrnosti
můj život lze namazat a sníst
použít na hlad
jak kartáček na zuby použít
než půjde se spát

Děsím se podzimních dešťů
které tak zlověstně
s varným sykotem přibližují se

Jablka v ošatce

Skácel by o jablkách napsal bůhvíco
To je jisté
Zkusme však obtisknout svůj chrup
v tu stranu kde jablko nám napřed zhořkne
než opentlí jej bledý sněžný závoj
soustředných kruhů
pod nímž sprosté hnití
má barvu milované země

Když jste malí na půl keříku
toužebně vyvrácíte hlavu do výšek stromů
v nichž dvě mužské ruce trhají

Pak dvě hrsti sladkooblého prostoru
vkládá váš táta do objemu z proutí
vystlaného látkou z šatů
které nosívala ještě za svobodna

Kdo?
Inu ta
která našeptávajíc lukám chmýří
podemílá bystřinám oči
a k cestě
čaruje dvě odpočaté nohy

Vám
Představujeme
(jména české
poezie a prózy)

Kaviár vzpomínání

Čím hlouběji zabředám pod břeh
tím více jsem vědou poučován
že je třeba jít ad fontes

Staří jeseteři
(v té části zeměkoule pro níž svítalo o něco dřív)
vykonávají onu ohromující cestu
od nejspodnějších poloh
a delt širokých jak zchromlá vrata chrámu
(vlévajících se už jen na onen svět)
až k hornímu toku
poblázněných nadějí

Tam zčeřená
dravá voda
proudí jen
na šíři
chlapeckých rtů

mohlo by se zdát zbytečné vyskakovat
proti hektolitřům jezů
stát svými myšlenkami u nesčíslných peřejí
odplaveného vědomí
staří a silní jeseteři to ovšem dokážou

Já však
dnes čili nyní
svými činy
si přeju

poznat svou polohu a momentální zákrut
alespoň tak jak každá krůpěj
kdysi odeznala pramen svůj

Po chodníčku k pramenu

O dvanácti labutích a jedné zmizelé

Na modrém blankytu bělavé páry hynuly
lehounký větřík se jen trochu zadýchal
zámecký rybník
utonul v šeru nedělním
když sváteční vigílii mé dětství přišlo slavit sem

Za ruku ručkou vedlo mě pod smuteční vrby
nežli k pustému břehu odběhlo si hrát
Do kadidel mlhy pak upíral jsem zrak
...však pouhé origami labutí dvanácti
už hořelo jenom po hladině

Vtom prošlehl vzduchem blesk písne
písne skvostu i písne sekry
písne té třinácté
pro kterou nebe černé ztemnělo

Stál jsem tu náhle sám – rozřatý přewislý svědek
té krásné krásnější ach nejkrásnější
ze všech pravdivých pověr

Ohlédnutí

Vláčený ve spárech touhy
mezi řadry představ živořil jsem
Pak vzpomínky osily mně cestu
Mé šlépěje rozlámaly bochníky polí
a den se dnem se sešel...

Přesto stále ještě
ještě stále
po lecčem na této zemi trpím hladem
znovu
za trochu lásky šel bych světa krajíc

Tolik snů ve vzduchu

Tolik oken v poupatech

Tolik žen v trávě

Tolik pokladů dětí

A spravedlnost těhotná

Nejněžnějšími zázraky

Nejčistšími důvody

Paul Eluard: Veřejná růže

Letos šestadvacetiletý Milan Šedivý je rodák z Teplic, maturoval v Děčíně, v současné době studuje univerzitu v Plzni – ve městě, jehož barvou podle astrologů je kovová, olověná šedá a které podléhá signatuře Kozoroha, znamení s vnitřním řádem, znamení strnulému, upevňujícímu vnější formy. Což kdysi v rozhovoru prozradila Helena Šlesingerová z plzeňského Ason-Klubu, který soustředí mladé literáty západních Čech, jehož aktivit se Milan Šedivý pravidelně účastní a pod jehož hlavičkou vydal v roce 2001 svoji polooficiální prvotinu Milosti čili Desátka odvedená talentu (v nynější knize zastoupenou v přepracované podobě jako třetí oddíl). Daleko víc než básník severu či západu Čech však zdá se nám Šedivý být – navzdory transparentně plzeňskému příjmení – poetou Moravy: poetou opojné melodičnosti Mikuláška nebo Skácela, poetou výrazové prostoty a apollinairovských ohlasů básnění Wolkerova, básníkem tématicky zacíleným k milostné reflexi; ostatně i na nebesa vynášený tuzezemský pěvec lásky Jiří Veselský pochází z Kyjova. Tedy: Na Moravu se Šedivým?

Autor sám však přiznává vlivy a inspirace odjinud: „V sedmnácti letech, kdy jsem s poezií začínal, mě vedli francouzští prokletí básníci. Cítil jsem se vyřazený ze společnosti, vytěsňený na její okraj – proto jsem četl Verlaine, Baudelaira. Potřebu psát ovšem ve mně vznítala až nezvladatelná explozivnost veršů Arthura Rimbauda, kterou jsem vnímal skrze Nezvalovy překlady. Od nich pak už byl jen malý krůček k překladateli a jeho generačním vrstevníkům, do kterých jsem se začal až po uši.“ Ze svých generačních vrstevníků básník cení humoristu Bohuslava Vaňka-Úvalského, imaginaci byvší členky Patafyzického collegia Teplice Svatavy Antošové, stroze dokumentární ráz textů Radka Fridricha, absurdní grotesku Vikiho Shocka anebo expresivní dikci Kateřiny Rudčenkové, jejíž prvotina Ludwig (1999) měla pro Šedivého „velkou výpovědní hodnotu jako text vrstevníka, protože to bylo sdělení o světě, který i já jsem vnímal velmi podobně“.

Loňskému Šedivého oficiálnímu debutu s okázale janáčkovským titulem Po zarostlém chodníčku kritika vesměs vyčítala špatnou koncepci knížky: sbírka sváděla dohromady ukázky z řady nesořodých a časově rozprostraněných cyklů a čtenář se pohyboval od rozlehlých asociativních pásem k sérii sevřených několikaslav-

Představujeme Vám (jména české poezie a prózy)

ných minim, od abstraktní obraznosti a estétské metaforiky ke konkrétním tvarům a k poetice novodobého či moderního civilismu, navazujícího na linii diaristického psaní Skupiny 42 či básnické všednodennosti autorů z okruhu časopisu Květen, najmě Miroslava Holuba. Kritické hlasy se však nad sbírkou zároveň shodly, že přes veškerý autorův momentální příklon k patosu a až infantilní rozněžňlosti, které v úhrnu vyznívaly bezděčně komicky, máme před sebou počin talentovaného poety, jehož „cizelovaná lyrika o sobě“ zrcadlí „krásně posedlou touhu „dosáhnout jiskrného““ (Vladimír Novotný) a jenž – jak soudil v Plzeňském deníku David Růžička – směle může kandidovat na laureátství Ceny Jiřího Ortena.

V Sonátě pro vnitřní hlas Milan Šedivý definitivně opouští cech adeptů básnického řemesla. Je to sice rozhod tichý a nekonfliktní – ostatně především takové je bytostné i poetické autorovo založení – avšak porovnáme-li první a druhou knížku, posun od poetična k poezii je zde transparentní. Rozhodně ve dvou momentech: jednak se básník vzdává formálních experimentů a soustředí se na jednotnost knihy, na její ústřední melodii, která jako Ariadnina nit provazuje celou sbírku, jednak zdůrazňuje ústřední téma: od nesoustavných toulek a bloudění životním labyrintem od dětství po současnost, od hledání vlastního „chodníčku“ a touhy „poznat svou polohu a momentální zákrut“ autor nyní v daleko větší míře přistupuje k soustavnému a dychtivému, něžnému a bytostně lyrickému ohledávání fenoménu ženy a k drobnokresbě mezilidských siločar. Estetizace tu ovšem nedosahuje baudelairovského nebo mallarméovského rozměru: nevytlačuje téma – okouzlenost až obluzenost hudbou slov, veršů a slok i sklon k archaizaci promluvy vytvářejí u Šedivého přirozený pandán, ba potenciál tématické rovině.

Šedivého verše jsou namířené především k zítřkům, které budou bezstarostné a šťastné, a k člověku, jehož duchovní svět prostupuje harmonie, sférický soulad a něha ve vztahu k vnějšmu světu a k bytostem, jimiž je zabydlený. Láska tu především je anebo bude, jen výjimečně se vytrácí, rozpouští se ve vzpomínkách. Stejně tak jen zřídka se verši mihne postava, která je „chlad / je poslední a první vůle / uvádajících ocúnů“, a pakliže je ve sbírce pří-

tomná „žalost“, je to žalost „tlumená“. Jakoby krajinu, v níž zaznívá ona titulní sonáta, překrýval lehký a konejšivý Májin závoj. Přesto však Šedivý nehledí na stínové preludy v Platónské jeskyni, jeho svět je reálný, hmatatelný, z masa a kostí. Žena v něm nenabývá podoby dalíovské gradivy redivivy nebo Bretonovy Nadji, tedy nedostizných a osudových příznaků, fantaskních vizí, které je nutné a možné milovat jedine šílenou a všespalující láskou. Básník dokazuje, že krásu citu a něhy a momentů, v nichž „pod vzdutou klenbou těla / rozevírám tvé opatství“, lze přesvědčivě uchopit i v pokorné, méně vypjaté a přesto neméně živé podobě. Byť i on občas je „vláčený ve spárech touhy / mezi řadry představ...“ a jeho imaginace ženu – či spíše dívku – bez ustání obkružuje a ovívá novými a novými obrazy a obléká ji do uhrančivých metafor a přirovnání.

Je v Šedivého nynějším básnění mnohé z Nezvalova nebo Seifertova lyrismu 20. let, stejně jako z lidové poezie, z jejíž studnice napájeli své poetiky v úvodu zmínění Mikulášek a Skácel: jsou to slova – banálně řečeno – prostá a ryzí. Ba dokonce zdá se nám, že Šedivý – a v tomto případě inspirován zřejmě především poetikou Wolkerova Hosta do domu – obrací se v některých momentech svého psaní až k naivistické či pohádkové polarizaci dobra a zla a se sympatickým odhodláním staví proti tomuto zlu svoji poetickou hráz. Tedy: Šedivého poezie ze své podstaty nemá nějaké nutkavé spodní vibrace, které by jeho knížce vtiskávaly rozměr naléhavého existenciálního svědectví, básník – a v posledku i čtenář – je spokojený především s lehkým dotýkáním se skutečností, s poetizováním drobností a okamžiků, časových i prostorových detailů, které spontánně proudí knihou: „jsem pramen / jsem proud Nilu své obraznosti,“ píše autor. Jestliže se Jakub Grombří v recenzi Šedivého prvotiny přimlouval za to, aby se pro příště „současná inflace mesiášských gest a apokalyptických vizí nahradila psaním srozumitelnějším a skromnějším, které si je vědomo mantinelů svojí výpovědi“, pak zdá se, že básník jeho volání vyslyšel: po poněkud „staccatové“ první knížce svoji nynější „sonátu“ přehrává už výhradně moderato.

Radim Kopáč

Cudná dieta

Zase po dlouhém čase jsem zavítal do bazaru Vltavská na Smíchově. Mezi řadami cédéček jsem objevil málo častou kapelu s ještě méně častějším cédem – **Renaissance – Sings >From Renaissance Days**. Kapelu založili v r. 1969 dva bývalí členové skupiny *Yardbirds* jako progresívněrockovou kapelu s prvky jazzu i folku.

John Cale je podivuhodná figura, která se stále pohybuje na šachovnici světové hudby. Narodil se ve Walesu a má klasické hudební vzdělání (pianista, violista, baskytarista). Patří do toho houfu muzikusů, kam se díky některým „nepřehlédnutelnostem“ moc osob nevejde – je tam Gabriel, Eno, L. Andersonová, P. Smith, Zappa, Dylan, je tam i Reed, Caleův parták z Velvetů, kapely, která o co kratší dobu fungovala, tak o to delší dobu bude na moderní hudbu působit. V 60. letech začal Cale horovat pro artifiční hudbu (studuje v Bostonu a spolupracuje třeba s LaMonte Youngem). V r. 1965 je v New Yorku a natáčí s Velvety první dvě alba, ta nejpodstatnější. V revolučním roce 1968 začíná na rozdíl od studentů soukromničit, vrhá se na avantgardu a účastní se „věcí“ s různými a často na jiných místech stojícími chlapíky – od Terryho Rileye až po Phila Collinse. Konec let 70., vstup nové vlny do sluchátek, znamená pro něj aktivity producerské (např. Iggy Pop), skládá hudbu filmovou (*Antarktida*) i divadelní. Střelí si taky „duetek“ s Reedem (*Songs for Drella*). Já mám nejvíc naposloucháno první album *Vintage Violence* (1970) a *Paris* (1973). Znalci tvrdí, že nejlepší je ale *Honi Soit* (1981), devět skladeb, se kterými je to jako s olivami, jako s ústřicemi: nejdříve nechápete, ale po pravidelném užívání porozumíte. 20 let stará muzika působí na obou stranách Vltavy stále jako horká novinka. 260 Kč.

V Krakovské ulici, v bazaru, který píše v inzerátech, že má největší výběr cd (a je to možná docela pravda, i když ceny jsou vyšší), jsem zakoupil cd chlapíka jménem **Jo-**

nathan Richman. U nás moc nefrčí, ale je to jeden z otců zakladatelů. Skládá, hraje na kytaru a zpívá; patří k lidem, kteří přenesli pochodeň od Velvetů a směrem k punku, při jeho zařazení se používá pojem „rockový minimalismus“. Je ročník 1951 a sedí na něj označení obskurní a exentrický - už podle názvů skladeb, třeba *I'm a Little Aeroplane*. Objevuje se už v r. 1969 se skupinou **Modern Lovers**. Až v r. 1975 (nahr. 1973) se prodává deska *The Modern Lovers* (produkoval ji J. Cale - a jsme doma). Kapela se různě přeskupovala, rozpadla se, Richman hrál i sólově. Deska *Modern Lovers 88* je nahrána se čtvrtou „verzí“ skupiny. 11 krátkých skladeb, o kterých nevíte, co si máte myslet. Dělá si z vás někdo srandu, nejsou to nějací resuscitovaní plážoví hoši? Zvláště, když booklet je jak z poloviny 60. let. Za 269 Kč.

Zase po dlouhém čase jsem zavítal do bazaru Vltavská na Smíchově. Mezi řadami cédéček jsem objevil málo častou kapelu s ještě méně častějším cédem - **Renaissance - Sings >From Renaissance Days**. Kapelu založili v r. 1969 dva bývalí členové skupiny *Yardbirds* jako progresivněrockovou kapelu s prvky jazzu i folku. Nahráli dvě desky, pak došlo k „vání výměnných větrů“, personální změny... V r. 1972 vychází album *Prologue* - nový sound, daleko více založený na instrumentálních pasážích podobných art-rocku (*Yes*) a na zpěvu Annie Haslamové. Kapela si vytvořila osobitý zvuk, kde mimo artrockové polohy můžeme „slyšet“ ozvuky anglického folkrocku, někdy až popové líbivé a jednoduché melodie. Velký ohlas měla *R* v Japon-

sku nebo v Brazílii. Na zač. 80. let dochází k názorovým neshodám a kapela končí v polovině dekády činnost - aby ji obnovila o deset let později. Koupené album navazuje na 2cd historii *Da Capo* (1995) - přináší nezveřejněné nebo jiné varianty nahrávek z první poloviny 70. let. Mezi 10 skladbami je i největší hit skupiny *Northern Lights* a jediná skladba, kterou složil někdo jiný - Simonova *America*. No - Paul to s Artem zpívali přece jen lepší. Za 199 Kč. Po týdně jsem zcela náhodou navštívil Vltavskou znovu - a asi to vypadá, že zde nějaký fanoušek **Renaissance** vytvořil kanál pro podporu skupinu - měli tu jejich tři různá cd. To je u tak málo zastoupené skupiny u nás i dost. Cd *Camera Camera* je z r. 1982 a představuje poměrně poslouchatelný rockfolk, píšu to opatrně, protože popu je více než folku. Skladbám dominuje jasný hlas Haslamové, která mně připadá, jakoby vytvářela přechod od typické britské „zpěvnosti“ ke Grace Slickové z *Eroplánů*. 9 skladeb příjemně nasávajících i občas zachytitelné ozvuky artrockové, glamrockové (no to snad ne... inu už ano). Tentokrát za 179 Kč.

Tak o tomhle jsem neměl vůbec ponětí. **Arno** čili *Arno Hintjens* vydal aspoň 10 cd a odhadl bych ho nejspíš na Belgičana (masť francouzštinu s angličtinou). Zařazován je do alternativního pop rocku, hlas něco mezi Cockerem a Ferrym, první deska v r. 1986. Já jsem v obyčejném bazaru v Opletalově ulici koupil za 10 korun vypálené cd jen s označením *Arno* a snažil jsem se vypátrat víc. Tahle deska se jmenuje *Le European Cowboy* (to je taky asi největší hit des-

ky), na cd je dohromady 12 kousků. Dá se poslouchat... Co by se nedalo...

Anglická kapela **Mott the Hoople** vznikla na základě sestavy *Shakedown Sound* v r. 1969 a prošla klasickým personálním víchrem. Hlavní postavou je kytarista, varhaník a zpěvák Ian Hunter, ze známých jmen se tu objevil M. Ronson nebo M. Bolton (kytarista M. Ralphs např. založil po odchodu skupinu *Bad Company*). Za nejlepší je považováno album *Brain Copers* (1971) a hitovka - 5. řadovka z r. 1972 - *All the Young Dudes* (stejnojmennou píseň pro ně napsal D. Bowie, který také album produkoval). Kapela se znovu obnovuje v r. 1974, pak hraje pod názvem *British Lions* a v r. 1989 působí *Hunter-Ronson Band*. U nás jsou *Hooplové* méně frekventovaní, ale patří k důležitému „genomu“ dějin rocku především tím, že zpracovávali prvky vznikajícího metalu, ale i glam rocku (byli třeba důležití pro *Clash*). Diskografie jejich výběrů a „sekundárních“ nahrávek je několikrát delší než výčet řadovek. Hunter úplně v první podobě kapely nebyl, nicméně na 1. LP *Mott the Hoople* se už podílel (skupina je nazvána podle novely W. Ma-nuse). Koupená deska (za směšných 99 Kč) obsahuje 9 skladeb, tou první je klasika *Sweet Jane* od Reeda, třetí je zmiňovaná *All the Young Dudes*, a při poslechu si sice říkáte, tohle jsou *Stouni*, tohle jsou tihle, ale to byste si mohli říkat u každého. Velice vyrovnané album, příjemný bigbít, u kterého můžeme jenom závidět těm slavným 70. létům...

Jakub Šofar

MACUROVA SVĚTNIČKA

Zase Velikonoce; jaro je tady, jak říká jeden český spisovatel. Finové mají velmi specifické názvy pro jarní měsíce. Tedy pro všechny měsíce – ale těch zbylých devět je v tuto chvíli irrelevantních, protože je jaro jako svině.

Březen zní v tomto neindoevropském jazyku MAALISKUU, protože maa znamená země – a v březnu se poprvé (alespoň ve Finsku objevuje šedivá a zelená země pod sněhem. Duben? Ten dostal název podle finského výrazu pro žďár – HUHTIKUU – v dubnu patrně staří Finové vypalovali lesy, aby uvolnili místo pro pole. A květen se řekne TOUKOKUU – což souvisí s finským označením pro polní práce (toukutyöt). Tohle vše jsem se dozvěděl na kurzu finštiny Mgr. Jana Dlaska a zároveň na padesáté stránce učebnice Finština nejen pro samouky!

Ostatně i my – národ Jana Husa, Karla IV. a Jakuba Hrona Metánovského (který rozdíl od předchozích dvou vymyslel kalamář jménem buňát) – máme velmi specifické názvy měsíců, kam se hrabou Rusové, Němci, Rakušané, Angloameričané a vůbec Australané, Francouzi a kdo ví kdo! U Finů se mi však líbí to spojení vegetativního času a země, jejího zúrodnování.

Nemáte někdy touhu opustit své kavárny, hospody a pracovny? Vztít si rádlo, pluh, koně, krávu, traktor – nevím. To já ano!

Na jaře mě vždy popadne záchvat ruralismu; žene mě to pryč z města – přestože i tam se s jarem vrací příjemné světlo, pod šutráky se válí čiperný hmyz a breberky; v autobusech, tramvajích a metru se zimní šedivé tváře, vsazené do šál operlených mrazivými vločkami, do kožichů, mění v jarní srandisty. V městech! A hřbitov, Olšanský hřbitov, kam

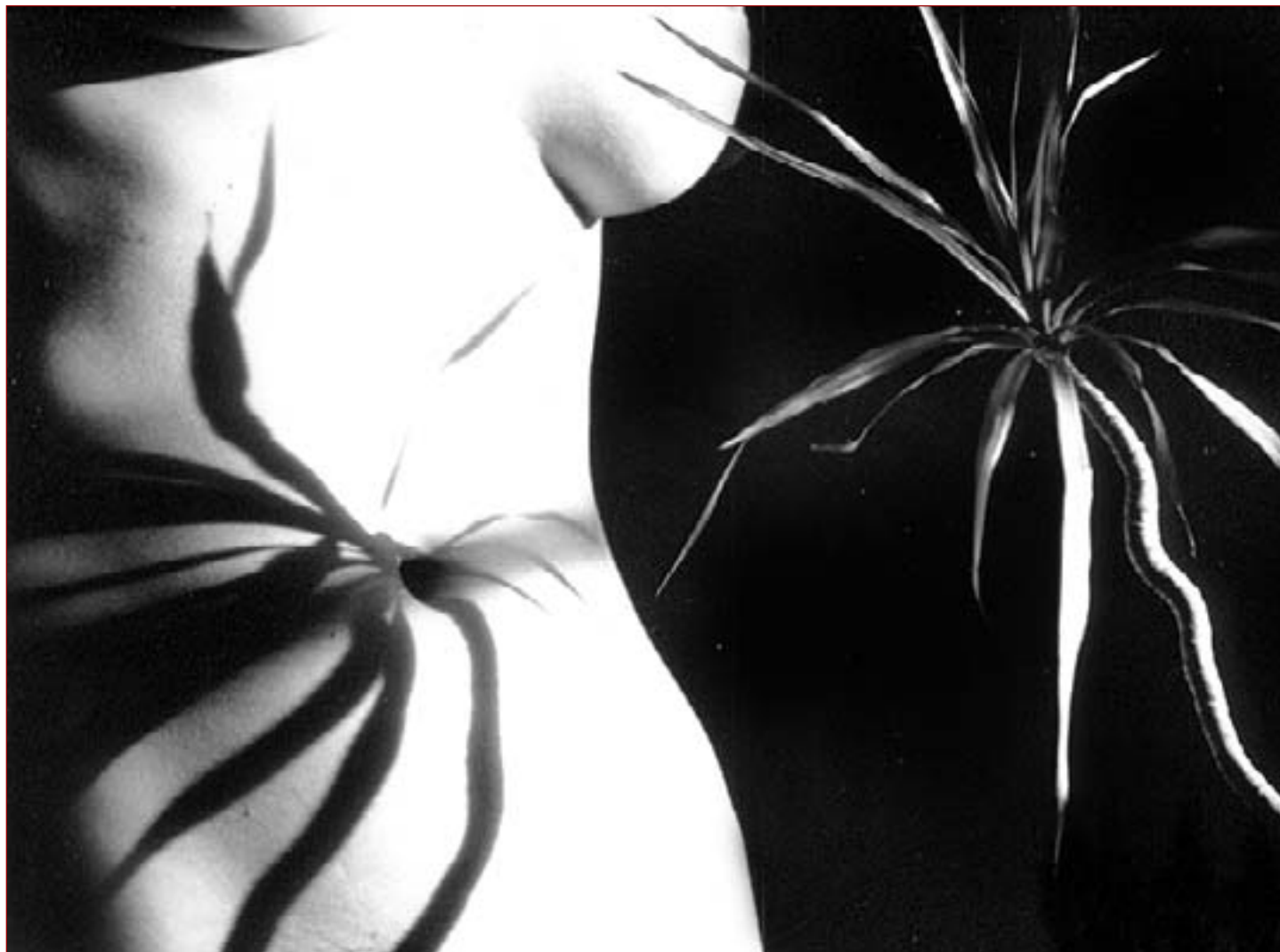

Foto Kateřina Rudčenková

občas docházím pečovat o hrob, je plný podivné dekadentní nálady, kterou tvoří spojení života, prohřáté země, veverek hbitě se krouťících kolem hrobů, spojení toho všeho se smrtí. Vzduch, vtáhni do chřípí trochu toho městského vzduchu – je to příjemné. Ano, je to příjemné, dobře... i tulipán v květináči udělá své, tak přátelsky vyrůstá ze zelených listů, rozvine květ, uschne a ty vyhrabeš cibulky a dáš je třeba na ten hrob, kam chodíš, a říkáš si: příští rok bude také jaro a ty půjdeš na hřbitov vytahat z hrobové půdy ksindlaté zimní pozůstatky...

Ano, ale jaro na venkově, a to i pár kilometrů za Prahou je stejně opravdovější, jasné, je trochu kláda, ale to patří k tomu, a dokonce i to nastuzení, protože jsi zhýčkaný, na konec i to patří k tomu.

Proto jsem uvítal, když mi přítelkyně navrhla, že bychom mohli jet k nim na chalupu.

K jejich chalupě patří velká zahrada a ona je vášnivá botanička, chystá se tam vysázet nějaké letničky a kopr. Jak se ty letničky jmenují, nevím, nejsem botanik. Ale kopr se jmenuje kopr.

Výlet se zdařil – topili jsme dřevem a uhlím a myli se vodou ohřívanou na kamnech, okopávali jsme trávu, jež vrostla do záhonů, a z koruny švestek jsme vysypávaly údery latkou schnilé, loňské švestky, to aby se plíseň neroznesla na letošní plody. Nad ohništěm jsme opékali ražniči a užívali si v té poklidné, jarní idyle.

Jenže v noci byla zima, kamna zůstala bez péče a do nás spáčů se zakousla zima a vlhkost – takže to u mě skončilo lehkým nastydnutím, které jsem ovšem pocítil až po mém návratu domů, kdy jsem volal jednomu svému patrně opilému kamarádovi, že už jsem zpátky v Praze:

„No jo, jo, jo...kde jsi,“ říkal zajímavě.

„V Praze. Ale zítra asi do Montmartru nepřijdu! Přijde k nám děda Miloš,“ povídám já a šahám si na krk. „A navíc mě bolí v krku.“

Tak! Ale na drsný, živočišný venkov jsem nezanevřel, ležím v posteli a čtu si venkovský román. Jan Cimbura od Jindřicha Šimona Baara. A už se těším, až pojedeme příště...

Je dobré vyjít ze světničky... tam!

Mimochodem víte, co bylo největším zklamáním mého života: to si tak poklidně sedím ve světničce, v ušáku, luštím křížovku a jsem potměšile zvědavý, co asi může být ten ANALISTA na 9. A to bylo to mé zklamání.

Vyšlo mi LETOPISEC.

MACUROVA SVĚTNIČKA

Už třetí rok píšu místo tradičních velikonočních blahopřání svým přátelům básničky s velikonoční tematikou. Přikládám Vám ty dva roky staré a jednu novou, snad mi je odpustíte, nejsou moc dobré:

(2001)

Zeleň již přichází. Smekejte klobouky,
zelená uklidňuje, zelené je fotbalové hřiště,
zelený je chléb, když s ním týden kamarádíš.

Zeleň již přichází... Neboj se a dále jezdi metrem,
dále choď ve frontách, dále se cpi do autobusů,
jak do plných skříní cpeš kabát.

Buď bez obav, všechno dobře skončí!
A když ne dobře, tak aspoň lidsky
a když ne lidsky, tak nelidsky.

Neboj se. Zeleň přichází...

Foto Kateřina Rudčenkova

(2001)

V zelených ústech jara
moc chorobových lidí
o Zubatou se stará.
Ta neošidí.

To lásky? Jízda metrem
s rakvemi plnými motýlů.
Zebřivě mezi dobrem a zlem.
Ta tlačí na pilu.

V zelených ústech jara
– připraven k polibku –
trs světla. Barák
je plný černého nábytku.

A zeleň přichází, smekejte klobouky.
A zeleň přichází. Rovnou do srdce!
Neláska strká nám cukrové kornouty.
Budou Velikonoce.

(2002)

Pluje to nad sídlištěm a poslouchá to plameny v sobě.
I oči to má pálivé: ohně v nich jsou bláznovské.
(Proč se vlastně nesmát bláznům, když jsou zadarmo?)
Sluneční světlo se toho dotýká,
vítr se opírá do křídel té věci.

Je to sivé, je to hladové. Drápy zostřené o mlýnské kameny.
Nejedná se o rozmixované zvířátko, jak si to představují.
Není to nicota mezi sídlištními sochami, jež se trochu milují,
jak se sluší na sádku.
Je jaro, budou velikonoce.
Už se to přibližuje. Ach, myslí to!
(Čekáte, že vám to rozhází vaše kostičky,
že vám to plivne do kávové sedliny?)
Zavřete oči a máte trochu strach.

Zatím však ono světlé cosi
vypustí motýly,
otevře trezory rostlin.
Hmátní pod kameny – hudba sviněk a červů.
Prý odporné, nevím.
Rozhovor v metru: „To je věčná nevýhoda ukřižovaných,
mají první i poslední slovo.
Můžou nás nechat nevyklíčený, nezachráněný
z čisté zlomyslnosti.“ – „Ale oni to neudělají,
i kdybych housle jednou dala do špajzu.“

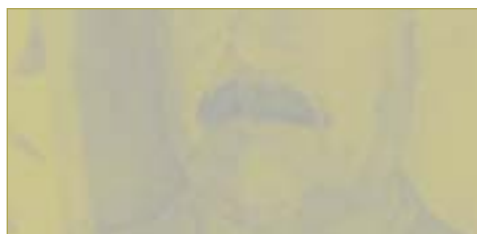
(2003)

Ano, je to hebký strom,
vyvrhne jestřába, jenž první vynalezl kostru,
je to hebký kámen,
olověný brouk pod ním
zažívá nelidskou rozkoš.
Tak už nám smrt zalezla pod nehty
jako kousky kypré hlíny.
Coby vražděné laně kupovat levné sny.
Z kříže přší žiletky – rtěnky pro bezústě,
ale je jaro, Velikonoce,
tažní koně razítkují bahno,
ptáci dýší flétnami, zapouzďřenými v tkáň;
trefeno dobře, toto je konec básně,
tak zevnitř drápat na její dveře,
jsou solné – lízat,
není klíč!

Nespokojený pacient jako

Psychiatr Cyril Höschl,
u něhož se nebezpečný
pacient během
posledních pěti let léčil
pro duševní poruchu,
vedl k případu další
důležité podrobnosti.

Dne 1. dubna 2003 v brzkých ranních hodinách vtrhnul do ordinace věhlasného chirurga MUDr. Adama Činčily zcela nahý občan ČR Velemír Nebohý s baseballovou pálkou v ruce, třemi ranami ho usmrtil a poté vyhodil z okna.

Nejpravděpodobnějším motivem brutálního činu byla nespokojenost Nebohého s výsledky několika plastických operací, které na něm během uplynulých deseti let dr. Činčila provedl na jeho žádost. Šlo o radikální plastické operace, neboť pod rouškou bělocha Nebohého se ve skutečnosti skrývá zákeřný Arab – jeden z mnoha dvojníků Saddáma Husajna, který byl kromě své drзости vyhoštěn z Iráku proto, že se opotřeboval a začínal vycházet z diktátorovy podoby.

Kolegové dr. Činčily jsou otřeseni. „Byl to vynikající chirurg a skvělý člověk,“ říká jeden z jeho kolegů, který si nepřeje být jmenován. Vzpomíná si, že si Činčila tenkrát s Husajnovým vzezřením zavlého Iráčana poradil velmi obstojně. „Nejdříve Nebohému ustříhl uši, nos, prořízl mu dokonalý úsměv, pak pokračoval procedurou bělení kůže a následovalo protahování končetin. Udělal z něj velmi sympatického Evropana,“ uvádí Činčilův kolega. Jen s natahováním těla to prý přehnal, nechal ho totiž na středo-

věkém mučicím žebříku příliš dlouho, zatímco mu kdosi telefonoval. Nejtěžší bylo údajně odstranit černý hitlerovský knír, který vždy po chirurgickém zákroku přes noc dorostl. Problém vyřešila prasečí kůže, kterou se díky abnormální přizpůsobivosti vůči lidské tkáni podařilo pod nos implantovat.

Důvodem následné nespokojenosti mohl být fakt, že Nebohému začal růst zhruba před dvěma lety na obličejí prasečí rypák a rašit štětiny z uší. Kromě toho mu Činčila nedopatřením přišel během jedné operace obě ruce levé.

Husajnův dvojník pod novým jménem Nebohý se rychle adaptoval na české prostředí, a tak považoval vraždu za jediný možný a zcela legitimní způsob, jak si coby nespokojený pacient vyřídit účty se svým lékařem. Tento v České republice obvyklý postup originálně obměnil tím, že se po dokonání vraždě rozhodl zůstat na živu.

Otázkou je, proč zvolil za vražedný nástroj právě baseballovou pátku. Nebohý chtěl pravděpodobně symbolicky vyjít vstříc svému proamerickému protivníkovi (dr. Činčila byl známým fandou klubu Kali-

opět řádl černá ruka

Výřez z monumentální fresky zobrazující iráckého vůdce

fornských andělů) a dát mu šanci, aby si svou oblíbenou hrou (tato pálkovací hra plným míčkem je v USA velmi rozšířena) natrénovat postřeh, hbitost a rychlý úsudek.

Toho Činčila bohužel nebyl schopen, a tak se mu výzva ke sportovnímu klání stala osudnou.

Psychiatr Cyril Höschl, u něhož se nebezpečný pacient během posledních pěti let léčil pro duševní poruchu, uvedl k případu další důležité podrobnosti. „Nebohý, vlastním jménem Massó Sdžusem, trpěl vážnou poruchou osobnosti, často považoval sám sebe například za vydru. Nechával se přáteli oslovovat „Vydrýsek“. Občas jsem ho v rámci terapie musel chodit venčit do Vltavy,“ uvádí Höschl.

Kromě této nemoci byl už po několik let sledován vědci pro výjimečný druh IQ, přizpůsobující se teplotě ovzduší. „Teď koncem března, kdy se jeho inteligenční kvocient šťastně vyhrabal ze záporných hodnot mrazivých lednových měsíců, mohl už ale mít trochu rozumu,“ připouští Höschl.

Jednou z jeho teorií je, že se Nebohý v průběhu rozpadu osobnosti v náhlém záchvatu šílenství identifikoval s postavou Aštara Šerana, velitele vesmírné flotily, který „upřímně miluje český národ a chce mu pomoci Láskou a Evakuací.“ Doktora Činčilu pak považoval za jednoho z vyslanců Sil temna, mimozemšťana s negativní vibrací, který usiluje pomocí nejružnějších triků ovládnout lidskou civilizaci.

Höschl nepopírá ani možný sexuální podtext vraždy a označuje Nebohého za útočníka s nevyhraněnou sexuální orientací, který na Činčilu – podle očitého svědka, uklízečky důmyslně připevněné u stropu, která právě čistila lustr – zakřičel: „jsem Vydrýsek a ty mi ukaž bobra!“ Po marném pokusu nasadit si Činčilovu hlavu na své pohlaví tuto neplodnou debatu vzdal a ušetřil překvapenému chirurgovi tři

dobře mířené rány. Nato ho ve jménu evakuace temných sil vyhodil z okna na ulici.

Po zdařilé defenestraci použil Činčilova služebního telefonu, aby ohlásil bombový útok na Olomouc, kam hned vzápětí odletěl vrtulníkem posbírat si balíčky s penězi, které tam na jeho přání svrhla policie. Při akci byl však tento nebezpečný agresor zadržen.

O tom, zda se pod jménem Nebohý skrývá Aštar Šeran, vydra nebo dvojník Saddáma Husajna, nelze rozhodnout ani na základě faktu, že pachatel ve věznici onemocněl virem zápalu plic, jenž se šíří výhradně přes zvířata. Jisté je jen jediné – bude muset být okamžitě utracen.

Kateřina Rudčenková

„Nebohý, vlastním jménem Massó Sdžusem, trpěl vážnou poruchou osobnosti, často považoval sám sebe například za vydru. Nechával se přáteli oslovovat „Vydrýsek“.

K a f e H r u b é

Irena Prázová, bez názvu

V e skř í ň c e

„A potom jsme s klukama táhli k tamtomu rybníku.“

„Jo, to mi připomíná...“

„Ale tam se většinou nic nedělo.“

„Aha.“ Kurník. Co jsem to jenom...

„Já bych moh vyprávět až do rána. Kolik toho je. Kolik jsem toho s klukama.“

Co jsem to jenom chtěla. Něco mi napadlo. Perfektně to sedělo. Co to jenom...

v p á d

„A co ty nic neříkáš? Co vy s holkama?“

„Víš, něco mě teď napadlo a už nevím co. Znáš to. A teď si na to nemůžu vzpomenout.“

z a b o h a

„No, to si teď už nevzpomeneš. Nech to plavat.“

Ale já vím. Plavat? Důležité je vzpomenout si. Rozčiluje mě, že to hned nevím. Vždyť je to strašně nepříjemný. Proč se mi to nevybavuje?

a n íť u k

Vrtá mi hlavou, co jsem to jenom chtěla.

„Tak co je s tebou? Najednou mlčíš.“

„Ale vždyť mě znáš. Zas mám brouky v hlavě. Však já si za moment vybavím, co jsem se chystala říct.“

Někdy prý pomáhá vrátit se zpátky na místo, kde se to stalo. Nebo nestalo? Znovu dojít na místo, kde jsem se zapomněla. Taký z vlastní zkušenosti vím, že vrácení fakt někdy pomůže. Jiskra znovu přeskochí.

t e c h n i k a

Ale už ne. Jít zpátky. Nejsem otrok. Přijde to i tak. Musí, protože co jsem chtěla, určitě stálo za to. Půjdu zpátky jenom jako. Tam u první lampy v parku vyprávěl o tom kurníku u babičky. Vím o kterém. Vybavovala jsem si ho přesně. Potom jsem mu i říkala, jak si to vybavuju. To se nezapomíná. On pokračoval. Pak jsme potkali paní na procházce s dalmatinem. Oba jsme ho hladili. Já říkala, že jsou to takový trouba pejsci. Třeštidla. Teď někdy se to stalo. Kluci, rybník. A... Skoro už mě zapomenuté polechtalo na špičce jazyka. A nic. Zase nic. Jako dutá mísa. Jak mě to štve.

Už jenom z principu si vzpomenu. I když mám pocit, že co jsem chtěla říct, bylo samo o sobě moc důležité. Vždycky to tak bývá. Ale nejsem naivka. Vím, takhle přesně to vypadá v prázdné mezifázi, kdy něco bylo a něco ještě není. Lidi bývají přesvědčení, že něco tak důležitýho je už dlouho nenapadlo a oni to sakra zapomněli, a vzpomínají. Pořád dokola. Potom si slavně vzpomenu a zjistí, že vlastně tak o moc nešlo a že to, co chtěli nutkavě říct zase tak za moc nestálo, byla to drobnost. Úplně nedůležitá. Ale hlavně je uspokojí ten pocit úlevy. Konec svrbění v hlavě až za ušima. Nakonec se celá ta historie jeví jenom jako vrtoch. Ale kdo ví?

Co když tohle není můj případ? Nemělo by se to nechat náhodě. To neudělám, nedovolím si. Protože je třeba všimnout si všeho. Všeho možnýho. Já si proto prostě musím vzpomenu. Záleží mi na tom pokořit a udusat chvíli slabosti. Vzpomenu si. Koneckonců chci si taky ulevit.

No, chvíli se budu tvářit jako by nic, ale v doušku si nad tím pěkně nepozorovaně podumám. A vykoumám to. Není hloupost na to myslet. Budu tvrdá. Na sebe.

„Ne, nic mi není. Jenom si nemůžu vzpomenu.“

Však on počká. Hned se mu budu věnovat, jen co si vybavím. Přece to zná sám. Taky se mu stává, že najednou neví, co mi chtěl vypravovat. Musí to pochopit a dát mi chvíli svátek.

Už to rozjždím. Projedu celou situaci znova. První lampa, kurník, dalmatin, rybník –

d r t
n a p a d r t

Mám vlastně fůru času. Jak jen dlouho chci. Jde o to vydržet napětí nevzpomínání si. Vyignorovat nejistotu a přejde to. Nechat si kousat v hlavě k nevydržení.

p o n í ž e n í

Rovná se to pocitu úplného nenaplnění. Člověk se chystá ke vzmachu a těsně před vrcholem kiks. Zůstane hladko, pusto. V puše jak po pitce. Nějaká jiná možnost? Vzpomenu si.

To může uběhnout i několik let. Ať si. Třeba jenom kvůli tomu jsem tady. Na světě. Abych zapomínala a snažila se vybavovat. A třeba jenom jednu jedinou věc. Jednou to muselo přijít. Zjistit co jsem zač.

No a co z toho? Než dojdeme domů stejně na to zapomenu. Přijdou nové vzruchy, podněty a tohle se odsune do pozadí. Úplně mechanicky. Ale co když ne?

Bude to tak nutkavé, že ani ráno... Fungovat budu v klidu dál, jenom tam ve mně vzadu pořád něco nebude. Ta chvíle, kdy jsem zapomněla.

o p o m e n u t í

Čas všechno setře. A určitě přijde okamžik, kdy budu chtít něco říct – a zase si nevzpomenu. A bude! Po zapomenutí v parku už ani nevzdechnu. Ale co když je to jen jedna a tatáž myšlenka?

To může uběhnout i několik let. Ať si. Třeba jenom kvůli tomu jsem tady. Na světě. Abych zapomínala a snažila se vybavovat. A třeba jenom jednu jedinou věc. Jednou to muselo přijít. Zjistit co jsem zač. O ničem jiném se mnou už nebude řeč. Půjde mi jen o to, co jsem to tenkrát.

j a k o h r o b

Ale co když jsem se chtěla jenom zeptat, jestli mu budou stačit k večeri ty dva rohlíky od včera? Po mnoha letech třeba z ničehož nic řeknu, víš co jsem ti to tenkrát chtěla říct? A přijde úleva.

k r á s n í

To ale není vůbec jisté. Protože on už bude možná někde jinde. Protože koho by bavilo ptát se pořád dokola – už to máš? už jsi na to přišla? je to tak důležitý?

A ta úleva už taky nebude stát za to. To se může stát. Tak proč? Jak si stojím?

Třetí lampa.

„Proč jste teda chodili k rybníku, když tam nic nebylo?“

Výřez z monumentální fresky zobrazující iráckého vůdce

Básník č. 2 Petra

Podzim

Kdy,
během příští
zrezivělé noci,
bude zimnice
sladká po medu?
Až tam,
kde
včela umírá
z milosti Jeho.

Braní

Nedohlédnu
pro svůj
stud.
Na dno
stud-
ny,
v stud-
ně
sud,
v sudu víno,
ve víně víno,
v pravdě lež,
tak běž!

...

V rychlosti jedoucí
tě najednou uhodí
myšlenka
na dokonalost
člověka.
Včele po ní tkví
jamka
malá, málokdo
by uhádl,
že je od boha.

Když bolí mě myslet
vzpomínám.

Marketa L.

Každý další den,
bližší než minulá noc,
je vzdálený víc a víc.
A to, co zbylo z holubic
(peří, sypké, do vánic)
mi lehce políbilo líc
a rub už jde a vrávorá
a ve mně zvrací pokora.

* 5. 10. 1978

Vystudovala Vyšší
odbornou školu
publicistiky, od roku
2002 pracuje jako
redaktorka
Zdravotnických novin.
Žije v Praze.

Představujeme Vám (jména české poezie a prózy)

Fleischmannová

Číslo tři

Staré kočky

Jak mi voní staroba žen,
nasládlý pach
jejich pokojíčků
v zažloutlých krajkách,
v zažloutlých vlasech.
Jak mi voní oči v mlýncích
kávových zrn,
oči v mlýncích,
šrotujících osud.
Jako kočky
předou, když přivinou
dítě na svou hrud.

Až to bolí

Okrouhlost podpažní jamky,
svíravá jako zobák volavek
nedává prostor pro hádanky.
Sklapnutá milost vzpomínek
v očích černých buvolů
v loužích rýžových polí.
Až to bolí, až to bolí.

Kapky

Protěž noci
cáká se v neckách
jak cikáně v louži
na dvoře.
Protěž bezzubá
ohmataná tmou
šplouchá jas.
Kde začít, když
jasem končí den?

Motýlí

Bíle,
jak polední sníh
vzdouvá se.
nepatřím nikam
a samota, barevná
jako olejová skvrna
pomalu stéká
do kanálu dne.

Dopolední tramvaj
s náladou nad hrobem
dodýchala k nádraží.
Francouzské hole vyfukávají
morseovkou rytmus
deváté
osudové
nové
melodie
hrnou se zavřenými dveřmi.

Tam a zpátky

Odemkni a nezavírej,
aby za tebou mohla
vejít nikdy neztracená
touha.
Když kohout k ránu
křičí lament
proti slunečnímu
paprsku,
také čeká jen
na chlad ostří
na hrdelní žíle.

Recenze po dvou stránkách

Alost. Začínám mít agresivní alergickou averzi vůči spisovatelům, kteří mají potřebu hned na začátku shazovat svou knihu a doporučovat čtenářům, aby si radši přečetli něco jiného, protože to jejich možná nebude stát za to. Je to alibismus nejhoršího druhu. Každý z autorů zatraceně dobře ví, že není čtenáře, který by po takovém upozornění knihu doopravdy zavřel a více se k ní nevrátil. Jen autor sám je z obliga, neboť čtenáře varoval a na jeho zoufalý pohled, zuřící na poslední stránce nad ztrátou času, kterou knize věnoval, může s úsměvem vypelichaného lišáka zaskřehotat: „Já vás upozorňoval...“

Tak. Pryč s autorským alibismem. A není-li dosud čtenáře, který by knihu zavřel na třetí straně jen kvůli úlisnému upozornění autorovu, nechť se takový čtenář vychová. Je třeba začít a coby předvoj sklápávat svazky alibistických literátů. A proto přiznávám, že z knihy Michala Ajvaze Zlatý věk přečetl jsem pouze dvě stran plus

motto. Přiznávám, že jsem skončil na odstavci „*Možná bude slavení slastných rituálů marnosti někomu připadat jako činnost nedůstojná literatury; takovému čtenáři mohou jen připomenout, že existuje mnoho knih naplněných moudrými myšlenkami a hlubokými psychologickými postřehy, které jeho potřeby jistě uspokojí, a že není žádný důvod, proč by měl číst zrovna cestopis pojednávající o neznámém ostrově s podivínskými obyvateli.*“

Není? Tak není. Co na tom, že první dvě strany knihy vypadaly sympaticky a lákavě, s panem Ajvazem pro dnešek končím. Ať si vypráví své příhody otužilejším, já jdu hledat knihy s moudrými myšlenkami a psychologickými postřehy. Až napíše knihu, o níž bude mít dojem, že je vhodná ke čtení, snad mne na to na prvních stranách upozorní. Anebo aspoň přestane tak ostentativně odrazovat.

Martin Belásek

Je-li nejlepším románem světa výkřik, není třeba bát se o literaturu. Recenzovat výkřiky je nejsnazší a nejtěžší věcí zároveň, a protože každé myšlení je jen recenzováním výkřiků, pohybuje se filozof mezi pěnou lehkosti a olejem tíhy každou vteřinu své existence. Nezáleží na tom, vycházejí-li romány jako je Zlatý věk Michala Ajvaze, protože nezáleželo ani na tom, bude-li sepsána Bible a dokončí-li Goethe Fausta. Některé romány visí ve vzduchu určitěji a jistěji než smog a nevadí, že v něm nejsou v jednotkách SI měřitelné.

Otevírání dveří bylo vždy základním úkolem lásky, náboženství a literatury. Ne otevření, ale otevírání, stále otevírání nových a nových nekonečných dveří, bez něhož se náboženství stává politikou, literatura manýrou a láska tělocvikem. Samotný princip otevírání je základem všeho a nic mimo něj samozřejmě není marnější.

Je-li Michal Ajvaz podobný Janu Režkovi na fotografiích, bude to zřejmě zaznamenáno ve fotoalbech všehomíra. Základy podobnosti jsou tajemstvím, k němuž nelze dospět, což zároveň znamená, že je zřejmé z každého pohledu a místa. Recenze může být zdánlivě podobnější románu než výkřik

a proto možná překvapí, nazveme-li recenzi romány Kunderovy i Ajvazovy. Ani jeden z nich však není výkřikem, neboť myslí. Snad je románem Máchův Máj mnohem určitěji než texty romány nazývané, a snad jsou všechny klasifikace ještě legračnější než takové tvrzení. A snad je každý dobrý román recenzí světa.

Ne, nebudu už psát takovým jazykem, protože to je jazyk příliš lehký a příliš těžký pro recenzi na internet a hlavně každá věta v něm je na deset minut a já chci mít tuhle recenzi spíchnutou dřív, než začne Nejslabší, máte padáka.

Takže.

Ať už vyhraje cenu Magnesie Litera za prózu v roce 2002 kdokoliv, je to špatně. Má ji dostat Michal Ajvaz za Zlatý věk.

Ve všech dosavadních reflexích románu se jejich autoři zabývali hlavně Knihou, která je popsána ve druhé půlce Zlatého věku, i když popis není to nejlepší slovo. Řekněme raději, že je tam předvedena. Kniha ale není nejdůležitější ve Zlatém věku, Kniha je jen zamyšlením nad rolí umění, i když v tom případě je samozřejmě možné ji za nejdůležitější považovat. Kniha je (pro čtenáře, který si Zlatý věk teprve přečte) hypertextová a papírová zároveň, je to text obsahující nekonečně jiných textů, text neustále mizící a neustále se obnovující náhodně, a přesto svým způsobem smysluplně obyvateli Ostrova. O Ostrovu je celý Zlatý věk a my si vymezme rovnou, že Ostrov jako takový je v knize nejdůležitější pro nás.

Použili-li jsme v předchozím odstavci slovo „smysluplně“, jdeme tím proti Ajvazovi. Zlatý věk je popisem a zbožštěním nesignifikančnosti, je to popis místa, kde smysl nemá smysl, a má-li ho, nikdo ho nehledá. Ponechme stranou, že to, co nehledáme, obvykle mimoděk máme, a udělejme na následujících řádcích z Ajvaze postmodernistu.

Ajvaz je postmodernista. Jeho text se snaží nemít střed a snaží se svět bez středu

popsat, respektive popsát svět, v němž střed je tak nedůležitý, že není, díky čemuž může být. V tomto světě je vše věčné a okamžité zároveň, obyvatelé Ajvazova Ostrova jsou skuteční a snoví najednou, stejně jako všechno, co se na Ostrově odehrává. Je úplně jedno, interpretujeme-li Ostrov jako obraz postmoderní současnosti a zkušenosti člověka, jako Utopii (čemuž se Ajvaz výslovně brání, může to tedy být kus pravdy, přičemž přičteme-li si název románu a odkážeme na mytické věky lidstva, dostaneme ironickou autorovu hříčku nebo cokoliv jiného) nebo jako cokoliv jiného, čímž opakuje cokoliv jiného v závorce i za ní.

Cokoliv jiného je základní výpověď, již je třeba ze Zlatého věku vyčistit. Byl-li Michal Ajvaz dosud především vypravěčem barevných fantazijních a snových příběhů, zůstal jím sice stále, ale už to vůbec není důležité. Ajvazovy příběhy si jsou podobné jako vejce vejci, ano, i všechny příběhy ve Zlatém věku obsažené, a číst si jenom je, se vši jejich opalizující opalizací, by byla příšerná nuda. Důležité na Zlatém věku, to, co z něj dělá jednu z nejlepších knih posledních deseti let, je otevírání dveří, to, o kterém jsme mluvili ve druhém odstavci, tak si to laskavě najděte a neskuhrejte. Ajvaz se snaží, dokonce i brzděn výrony vlastní fantazie se snaží otevírat dveře, na spoustě příkladů ukazovat, jak se dá z jediného slova, z jediného jména, z jediné věty vykouzlit nekonečně mnoho příběhů, jakkoliv on sám dokáže vždy vyrobit jen příběhy Ajvazovské. Nicméně čtenář je (už jenom proto, že není Ajvazem) mnohem bohatší na vyrábění příběhů a stačí pochopit mechanismus, který Ajvaz ukazuje, a smrtelná rozkoš, opium tvoření nových světů se vám rozsvítí a vy můžete všechno. Zlatý věk je utopií a je i pokusem o mlčení, které je nejhlubším cípem literatury. Chybí mu skutečný život, chybí mu výkřiky, ale je skvělý. Je to i zmíněný obraz světa, navíc hodně upozorňuje sám na sebe, na Knihu, již sám je (ve vzpomínkách, třeba v mých, se jistě změní) a tak se zavíná do Spirály.

Navíc je možná odrazem života svého autora, člověka, který je Ostrovanem a zároveň v něm bůhvíproč žijí barevné příběhy Knihy. Kniha, která může být parafrází Hodstockova Lesu mytág, v němž se podobně jako v knize rodí, mění a taví příběhy, tedy Příběhy.

Samozřejmě, že je Michal Ajvaz ovlivněn a ohraničen všemi svými Borgesy a Márquezy a jinými jihoamerickými ikonkami a za nejdůležitější způsob tvoření světů má tvoření příběhů. Je to trošku hloupé, ale Ajvaz sám se překonává a přes to, že půl své knihy věnuje Knize, naznačí předtím i otevírání se zvukům, otevírání se skvrnám na zdích, otevírání se věčnému cyklu beze smyslu, za který lze život mít a v němž lze smysl, máme-li tu touhu, ne snad poznat, ale cítit. Uf.

Zlatý věk je knížkou, u níž si na začátku děláte pamatovací poznámky malým písmem a na konci už křičíte na papír ve vykřičníky olemovaných kapitálkách. Sám o sobě je bez příběhu, protože může obsahovat příběhy všechny. Samozřejmě, že je jen intelektuální konstrukcí, je studený jak psí čumák a budeme-li sexisté, řekneme, že není nejlepším ženským čtením. Ale zároveň je miskou, do níž můžeme nalít citů, kolik chceme, je schránkou a kostrou pro způsob myšlení, který je otevřený čemukoliv.

Opravdovou výtku snad jenom jednu. Ajvaz píše tak, aby se dveře otevíraly v něm, myslím, že psaní nebo vymyšlení psaného je pro něj svým způsobem mystický prožitek mnohosti světa. Psát je ale možná třeba tak, aby to otevíralo gejzíry ve čtenáři, a to na každém řádku, v každé větě. Ve Zlatém věku se to povede na čtyřech, pěti místech, ale už tak to stačí, aby stal pro čtenáře událostí. Nepíšu literární událostí, myslím prostě událostí. Ondřej Horák mi kdysi řekl, že kniha je dobrá jen tehdy, není-li po ní čtenářův život už nikdy stejný, jako byl před ní. Ajvazův Zlatý věk život mění.

Štefan Švec

Vstávám, protože se
za chvíli máme my tři,
co spolu chodíme
(Patrik, Jarda a já) sejít
s manželi Rouskovými,
představiteli
Občanského
poradenského centra,
se kterými se naše
divadlo a časopis
spojuje pro
pořádání literárního
festivalu Hradecký
panák.

Ježíš Tškariotský

Národním divadle hrají slavnou operu. Subreta zvyšuje hlas a když se rozezpívá až do bodu úplné extáze publika, slézám po římsách z divadla. Za divadlem je parčík, za nímž je jako na dlani vidět nejslavnější panoráma Prahy. Přelezu plot toho parčíku a po několika stech krocích zjišťuji, že to, co jsem viděl, není panoráma Hradčan, ale zděné makety nejznámějších budov: chrámu Svatého Mikuláše, hradních paláců a katedrály Svatého Víta. Náhle chápu, že všechno, co po léta tvořilo známou tradici, byla lež. Jdu dál tam, kam už se nesmí. Přistupuji k modré obloze a zjišťuji, že je to vysoká modrá zeď, oprýskaná stejně jako makety předchozích budov. Lezu na ni po vyčnívajících cihlách. Když vylezu až nahoru a přehnu se přes okraj, dýchne na mě od vody studený vzduch. Za řekou se tyčí panorama pravých Hradčan, které jsou mnohem barevnější a jakoby z nich prýštila radost. Když seskočím dolů, za plotem parku jede stará rakouská tramvaj číslo deset a zastavuje u refýže s pomněnkovou tabulkou na sloupku. Probudím se a zase nejdu do školy. Nechápu smysl toho, co bych tam měl dělat. Nikomu tam nepomáhám a nic tam netvořím, nikdo mě tam nežene násilím, nikdo mě nepeskuje,

nikdo se mnou nemluví a neslibuje mi trest nebo podporu. Každý sám za sebe. V jedenáct vstanu a pečuji si v mikrovlnce pana Krause dva zlevněné špekáčky, jichž mám v lednici ještě plný pytel z Intersparu, a které už čtrnáct dní jím k snídani k obědu i k večeři. Ke zbývajícimu káfi si беру deprex. Nechce se mi ani zapínat rádio, které jsem si se svolením doktora Foučka neoficiálně půjčil z katedry literatury. Umyju se, abych se osvěžil a odehnal od sebe chuť vrátit se zas zpátky do postele. Co ten sen znamenal? Jdu do hradecké knihovny a chci si půjčit Tolstého Vzkříšení a Urbanova Hastrmana. Hastrmana nemají, tak čtu Tolstého. Cestou najdu asi dva desetníky, jichž s železnou pravidelností nacházím už rok a půl spousty. Jen desetníků. Co to znamená? Přejdou ulici od knihovny, sednu si na trávu naproti okresnímu úřadu a čtu: „*I když se lidé, shromáždění na malé ploše v počtu několika set tisíc, všemožně snažili zohyždit zemi, na které se tísnili, i když rdousili zemi kamením, aby na ní nic nerostlo, i když čadili kamenným uhlím a naftou, i když oklešťovali stromy a vyháněli zvířata a ptactvo – jaro bylo jarem i ve městě. Slunce hřálo, oživující tráva rostla a zelenala se všude, kde ji nevypleli, nejen na trávnících bulvárů, ale i mezi dlažebními kostkami, a břízy, střemchy a topoly rozvíjely lepkavé vonné listí, lípy nalévaly praskavé pupence; kavky, vrabci a holubi už si v jarní veselosti chystali hnízda, mouchy pookřály v slunci a bzučely u zdí. Rostlinám i ptactvu, hmyzu i dětem bylo veselo. Avšak lidé, velcí, dospělí lidé nepřestávali klamat a týrat sami sebe i jeden druhého. Lidé měli za to, že svaté a důležité není to jarní jitro ani ta krása božího světa, daná pro blaho všeho tvorstva, krása, ladící k míru, svornosti a lásce, ale že je svaté a důležité to, co si sami vymyslili, aby mohli vládnout jeden druhému.*“

Vstávám, protože se za chvíli máme my tři, co spolu chodíme (Patrik, Jarda a já) sejít s manželi Rouskovými, představiteli Občanského poradenského centra, se kterými se naše divadlo a časopis spojuje pro pořádání literárního festivalu Hradecký panák. Za-

tímco se u nich v kanceláři dlouze jedná, ukazují Patrikovi letmo e-mail od vysokého představitele ÚV KSČ z roku 1968 žijícího ve Švédsku, který si objednáva náš časopis a přišel nám své vyznání, že jsme se stali radostí jeho neděle. Když se konečně ujasní, kdo bude rada a kdo valná hromada festivalu, odcházíme do italské hospody zbudované v bývalém Domě služeb. Zatímco Patrik vypráví o přečtené knize sociologa Bakaláře, v níž se lidstvo dělí na svědomité K-stratégy a bohémské R-stratégy, pouštím se s panem Rouskem do diskuze o tom, k čemu je státní mechanismus, jak americko-izraelská oligarchická politika už zase vrhá zlost chudoby světa na hlavu židovského národa, z něhož jsem vzešel. Ale narážíme znovu a znovu na to, že každý sám za sebe, každý sám za sebe, každý sám za sebe a sobě, a já pořád nemůžu uvěřit, nechci uvěřit tomu, že jsme každý obalen svým životem, svými zkušenostmi, že se nemůžeme domluvit, protože mi z toho stále vychází odpověď na moji apatičnost nenávisť k životu, v němž nemám talent k ničemu jinému, než hovoru s druhými. Večeři za mě platí Jarda. Zvedám se a běžím na nádraží. Jede mi poslední vlak do Prahy. Cestou skrz Prahu zavřu oči a otevíru je až ve tmě babiččina bytu. Táta mi odpovídá ze spaní, já si lehám vedle babičky, ráno v pět vstávám a dělám si vajíčka, abych vydržel cestu do Bernu, protože mám v kapse celkem jen dvacet švédských korun, které mi poslal náš předplatitel z Malmö.

Můj přítel Pavel, který veze kuličkovou ložiska do Bielu, mě nabere v Dejvicích u budovy generálního štábu armády. Celou cestu si vyprávíme o palestinských dějinách. Na Folmavě si dva němečtí celníci během složitěho procesu celního odbavení opakují české dny v týdnu. Poprvé v životě vidím Mnichov, Bregenz a Curych, kterými se linkovým autobusem neprojdí a když dojíždíme do Bernu, už se stmívá. Tindaro nás vítá mezi dveřmi svého rosenfeldského domu, ale podotýká, že zaparkovat bychom měli jet do Fisчерmatelli. Jedeme tam a když se rozlétnou

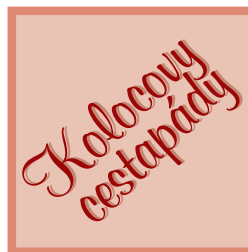
dveře Davidova bytu, dostanu tolik polibků a tolik obejmutí, že je mi po dlouhé době zase opravdu dobře. Vracíme se s Pavlem a s Davidem, kteří mluví oba brilantně německy, ale oba jsou natolik plaší, že musím překládat z francouzštiny do češtiny. Poprvé vidím Tindarova syna Emilia, který se narodil za dobu mé poslední absence v Bernu a je mi smutno. Závidím mu, že přišel tam, kam přišel? Lituji ho, že se vypravil na tento svět? Zatímco Pavel se odchází vyspat, aby určil náš zítřejší návrat domů, odcházím s Davidem do města. Obchází se mnou bary, on sociální fobik (zajdeme i do snobského Kornhausu, kde se v rytmu jakéhosi jihoamerického techna svíjí asi pět set lidí) a všude se třese a všude žádá číšníka o dvě místa. Nakonec skončíme v městském hotelu, kde za chvíli zavírají, upijíme kapučíno za tři franky a bavíme se jako vždycky: slovními hříčkami. Na náměstí před hotelem leží papírky podobající se americkým dolarům, na nichž je namísto prezidenta Washingtona smrtka s kosou a nápis: „Tato bankovka je krytá každou smrtí světa.“

Hned vedle se na zemi skví nápis „BUSHERIE“. Boucherie znamená francouzsky masna. A celou dobu myslím na to, zda bych v tuhle chvíli chtěl nebo nechtěl být v oblasti úrodného půlměsíce a nemůžu se rozhodnout. Na autobusovém nádraží u stanice tramvaje je bronzová socha dvou spletených nohou, které sestupují s chodníku. O kousek socha-instalace: bandasky na mléko různě hluboko zalité v asfaltu, pokrývajícím chodník. „L'accident ou l'artefact ? (Nehoda nebo artefakt?)“ ptám se Davida a oba se smějeme. Nemusíme si nic říkat. Oba jsme stejní. David už šestý rok hraje doma počítačové hry. Já se už čtvrtý rok potloukám s kamarády po Hradci (občas v zahraničí) a kupí se mi dluhy. V červenci mám poprvé odjízdu na práci do Anglie.

Jednou jsme spolu byli s Davidem v Bernu v zoologické zahradě. Viděli jsme tam ledního medvěda, který neustále chodil v kruhu po výběhu 10 × 10 metrů.

Boucherie znamená
francouzsky masna.

A celou dobu myslím na
to, zda bych v tuhle
chvíli chtěl nebo nechtěl
být v oblasti úrodného
půlměsíce a nemůžu se
rozhodnout. Na
autobusovém nádraží
u stanice tramvaje je
bronzová socha dvou
spletených nohou, které
sestupují s chodníku.
O kousek socha-
instalace: bandasky na
mléko různě hluboko
zalité v asfaltu,
pokrývajícím chodník.

„L'accident ou l'artefact
? (Nehoda nebo
artefakt?)“ ptám se
Davida a oba se
smějeme. Nemusíme si
nic říkat. Oba jsme
stejní. David už šestý
rok hraje doma
počítačové hry. Já se už
čtvrtý rok potloukám
s kamarády po Hradci
(občas v zahraničí)
a kupí se mi dluhy.
V červenci mám poprvé
odjíždět na práci
do Anglie.

„Je crois, ça devrait être triste,“ řekl tenkrát David a zesmutněl, „Věřím, že to musí být smutné.“

„Je trouve ça en peut bizarre,“ říká často. „Shledávám to trochu bizarním.“

Jako střepina granátu mi v hlavě ční otázka, zda by mi David nemohl půjčit dvacet franků, se kterými bych doma přežil následující týden. Ale nepřišel jsem přeci kvůli tomu, abych si od něj půjčil. Nebo ano? Sundávám si z ruky buddhistický růženec, který jsem dostal od sestry Jandi a dávám ho Davidovi na památku. Je půlnoc. Davidovi jede poslední tramvaj do Fischermatelli, mně poslední autobus do Rosenfeldu. Kdoví, za jak dlouho a v jakém stavu se zase uvidíme. Přijíždí tramvaj, z níž se ozývá německá věta, kterou jsem se kdysi naučil nazpaměť:

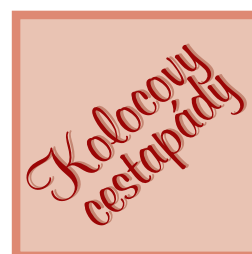
„Nächste Station: Hauptbahnhof. Umsteigen in alle Richtungen.“ („Příští stanice: hlavní nádraží. Přestup na všechny směry.“)

„Nächste Station: Todt. Umsteigen in alle Richtungen,“ vyjede mi z pusy. David se zachmuří, ale vzápětí se dá do smíchu a směje se, jak to umí jen Siciliáni. Při takovém třaskavém smíchu se rozpouští všechna pochybnost, odchází všechno zlo. Směju se taky. Nakazil jsem se. Za Davidem se zavírají dveře a tramvaj odjíždí. Když vystoupím v Rosenfeldu z jednadvacítky, dívám se na zahrádku Bernu ve strži pod sebou. Začíná sněžit. To, že jen jsem přijel, už zase odjíždím z této země klidu, mě k ní naplňuje láskou. Sedám si na lavičku v zahradě domova duchodců, který vypadá jako hotel, ale myšlenky na dvacet franků, které jsem odmítl, a na úrodný půl-měsíc, milosrdný Bern jen trošilinku tiší. Tindaro stojí v obývacím pokoji a v náruči drží

tříměsíčního Emilia, který má koutky úst směrem dolů jako pravý Ital a jedno modré mazlavé oko pootevřené, jestli na něj táta, který ho drží v náruči, stále myslí.

O 24 hodin později, po mnoha švýcarských, lichtenštejnských, rakouských a německých městech s názvem Ausfahrt jedu z Vysočan na Vinohrady, kde se zase spí a kde dokolečka dokola duní stále stejná tátova píseň od Daniela Landy, která se jako oko a střep bije s babiččiným pořadem „Padesátník“ na Praze. Nevydržím to už při obědě, bouchnu dveřmi a když u paní ze směnárny na Hlavním nádraží dostanu za svou švédskou dvacetikorunu českou padesátku, končím u řeky v Lysé nad Labem, kde se po půl roce vidíme se sestrou Jandou, která odchází z práce a od svého Tomášem a snažíme se najít korýtko stálých troskotání našich lodí a Labe nám přitom omývá podrážky a zatímco se dvakrát pohádáme, jdeme stále směrem ke Kersku, poslouchám jako ze studny myšlenky svojí sestřičky, které se mi promítají v bubnování malého bubeníčka, pivo na fotbalovém zápase Lysá nad Labem – Litol, v zítřejší cestu do Prahy, ve mši v ošklivém socralistickém kostele, v přeréknutí čtoucího ceremoniáře: „I přišel Ježíš Iškariotský k nim.“

Tomáš Koloc

Jared Diamond

Proč máme rádi sex?

Kniha podává fascinující pohled na unikátnost lidské sexuality a její evoluční kořeny.

ACADEMIA, 178 str., 125 Kč.
8020010726

Fjodor Michajlovič Dostojevskij

Nětočka Nězvanovová (brož.)

ACADEMIA, 176 str., 59 Kč.
8020011161

Kateřina Grochola

Už nikdy!

Hrdinka románu známé polské spisovatelky zůstala sama s dospívající dcerkou a s nechutí vzpomíná na muže, který je opustil. Nevzdává se však a se smyslem pro humor se snaží postavit osudu.

ACADEMIA, 252 str., 155 Kč.
8020010858

Daniel W. Hillis

Vzor v kameni

Vzor v kameni je nepostradatelným průvodcem po principech dnes všudypřítomného a snad nejdůležitějšího stroje: počítače.

ACADEMIA, 158 str., 135 Kč.
802001067X

Imre Kertész

Kaddiš za nenarozené dítě

Kniha nositele Nobelovy ceny za literaturu. Hrdina této prózy žije s pocitem, že se běží, které poznal v koncentračním táboře, mohou kdykoli vrátit, takže vlastní své přežití nepřelil...

ACADEMIA, 156 str., 135 Kč.
8020010777

Konrad Lorenz

Takzvané zlo

Kniha světoznámého etologa a nositele Nobelovy ceny v oboru lékařství a fyziologie pojednává o agresi, což je útočnost zvířete či člověka, která je namířena proti příslušníkům vlastního druhu.

ACADEMIA, 236 str., 155 Kč.
802001098X

Žores Alexandrovič Medveděv, Roj Alexandrovič Medveděv

Neznámý Stalin

Bratři Medveděvovi, proslulí ruští publicisté a bývalí disidenti, popisují bez předsudků osobnost jednoho z nejstrašnějších diktátorů v historii lidstva

ACADEMIA, 340 str., 187 Kč.
802001084X

Boleslaw Prus

Faraon

Strhující historická freska ze starověkého Egypta z pera významného polského prozaika a publicisty Boleslawa Pruse je pokládána za jeden z nejlepších historických románů všech dob.

ACADEMIA, 682 str., 195 Kč.
8020010815

Michael D. Quesnell

Co si myslíme, čemu věříme a kdo jsme

Kniha, která vznikla na základě celostátní empirické studie o názorech mladých lidí v České republice, dává nahlédnout jak se vyvíjí osobnost tisíců mladých lidí v současné společnosti

ACADEMIA, 210 str., 125 Kč.
8020010785

Arnošt Reiser

Útěk

Životopisná próza Arnošta Reisera (nar. 1920), pražského rodáka a dnes newyorského univerzitního učitele v oboru chemie.

ACADEMIA, 219 str., 155 Kč.
8020010602

Jana Svobodová, Martin Košťák, Pavel Štěpánek, Martin Mazuch

Málo známá Kamčatka

Málo známá Kamčatka je nejen poutavým čtením o tomto dlouho zapovězeném poloostrově, ale i zdrojem nových znalostí z tamní i světové historie, biologie a geologie.

ACADEMIA, 200 str., 255 Kč.
8020010572

Jana Volfová

Českých dějin hrátky osidné (váz.)

Dvaapadesát medailonků z české historie – portrétů významných a zajímavých osobností a příběhů, které ovlivnily vývoj českých dějin nebo dokládají charakter různých období.

ACADEMIA, 266 str., 169 Kč.
8020010912

Robert A. Weinberg

Jediná odrodila buňka

Světověznámý molekulární biolog seznamuje čtenáře s dramatickým vývojem ve výzkumu rakoviny během posledních dvaceti let a prezentuje srozumitelnou formou současné poznatky o původu rakoviny

ACADEMIA, 156 str., 135 Kč.
8020010718

František Procházka, Karel Štěpán Lamberk

Kněžna Káča a Lamberkové v Čechách

Kniha skládající se netradičně ze dvou rozdílných částí. První tvoří romantického vyprávění o prosté venkovské dívce, druhá část se zabývá rodem Lamberků od jeho prvních doložených členů až do současnosti.

AGENTURA PANKRÁC, 258 str., 260 Kč.
8090287379

Ivo Budil, Marta Ulrychová

Antropologické symposium II.

Sborník příspěvků přednesených na II. antropologickém symposiu v Nečtiněch zahrnuje témata nejen z oblasti sociální, kulturní, lingvistické a biologické antropologie a kulturních dějin.

ALEŠ ČENĚK, 368 str., 280 Kč.
8086473295

Listovní příležitosti

Dopisy Bedřicha Fučíka Mojmiru Trávníčkovi.

ALUZE, 240 str., 175 Kč.

#listpri

koaktiv

Průvodce porodnicemi České republiky

První ucelený přehled služeb porodnic Čech, Moravy a Slezska s hodnocením. Informační texty o přirozeném porodu doplněné autentickými porodními příběhy.

APERIO, 216 str., 140 Kč.
8090308708

Mluví k vám Ferdinand Peroutka. Díl první

Vůbec poprvé se mohou čeští čtenáři seznámit s obrovským množstvím pravidelných promluv Ferdinanda Peroutky psaných pro československé vysílání RFE.

ARGO, 580 str., 349 Kč.
8072034960

Iain Banks

Most

Po téměř osudové nehodě se hrdina románu ocitá v jakémsi alternativním světě, kde neplatí omezení časem ani prostorem.

ARGO, 300 str., 298 Kč.
8072034855

R.J.W Evans

Vznik habsburské monarchie 1550–1700

Kniha reprezentuje základní práci o politickém, hospodářském a kulturním vývoji střední Evropy v 16. a 17. století.

ARGO, 595 str., 398 Kč.
8072034634

koaktiv

Francouzští králové v období středověku

Kolektiv renomovaných německých medievalistů představuje v této knize soubor osmdeseti biografií francouzských středověkých králů od Oda ke Karlu VIII. (888–1498).

ARGO, 422 str., 398 Kč.
8072034650

Blanka M. Remešová

Stvoření Ranga Dunga

Kniha je souborem autentických vyprávění etnologky, která strávila na Borneu několik měsíců mezi příslušníky kmene lovců lebek.

ARGO, 112 str., 239 Kč.
807203491X

Romain Sardou

A odpusť nám naše viny

Historický román, jehož děj je zasazen do Francie roku 1284, je často přirovnáván k románu Umberta Eca Jméno růže.

Vše co vyšlo

od 1. 4. do 21. 4. 2003

Ve spolupráci s internetovým knihkupectvím Kosmas (www.kosmas.cz) jsme pro Vás začali připravovat aktuální přehled nových knih. Řazení je abecední podle nakladatele. Seznam obsahuje základní informace a anotace od nakladatelů. Přetiskujeme bez redakčních úprav.

ARGO, 344 str., 298 Kč.
8072034979

František Šticha

Česko-německá srovnávací gramatika

Paralelní gramatika češtiny a němčiny z hlediska důsledné a soustavné srovnávacího.

ARGO, 844 str., 798 Kč.
8072035037

Simon Singh

Kniha kódu a šifer

Kniha mapuje historii šifrování i současný stav kryptologie a vybírá si z nich ta nejzajímavější témata, která podává srozumitelným způsobem.

ARGO, DOKOŘAN, 384 str., 350 Kč.
8086569187, 8072034995

Pavel Oliva

Zrození evropské civilizace

Pavel Oliva, přední odborník na dějiny starověku, líčí v této knize civilizační vývoj v řeckém prostoru, který určil vývoj antického Středomoří a celého starověkého světa.

EPOCHÁ, ARISTA, 160 str., 245 Kč.
808632818X, 8086410374

Ludvík Vaculík

Sekyra

Úspěšný autobiografický román o hrdinově návratu do rodné vsi a rodinné minulosti vyšel poprvé v Čs. spisovateli v roce 1966.

ATLANTIS, 174 str., 189 Kč.
8071082376

Paul Johnson

Dějiny civilizací Svaté země

Rozsáhlé dějiny křesťanství, v nichž se Paul Johnson projevuje nejen jako fundovaný historik, ale také jako poutavý vypravěč.

BARRISTER & PRINCIPAL, 192 str., 295 Kč.
8086598209

Isabel Allendeová

Dcera štěstěny

Dcera štěstěny je napínavým příběhem z doby poznamenané násilím a chamtivostí, v níž se jeho hlavní hrdinové se

Vše co vyšlo

od 1. 4. do 21. 4. 2003

Ve spolupráci s internetovým knihkupectvím Kosmas (www.kosmas.cz) jsme pro Vás začali připravovat aktuální přehled nových knih. Řazení je abecední podle nakladatele. Seznam obsahuje základní informace a anotace od nakladatelů. Přetiskujeme bez redakčních úprav.

.....

snaží nalézt lásku, přátelství, soucit a skutečné hodnoty života.
BB ART, 324 str., 199 Kč.
8073410133

Jorge G. Castaneda
Companero – život a smrt Che Guevary
Biografie argentinského lékaře, revolucionáře a jednoho z představitelů kubánské revoluční vlády, teoretika i praktika partyzánské války Ernesta „Che“ Guevary.
BB ART, 430 str., 299 Kč.
8073410001

Misha Glenny
Baikán 1804-1999
Kniha britského historika a novináře M. Glennyho je shrnutím příběhem regionu, jenž v uplynulých dvou staletích prošel vskutku zásadní proměnou.
BB ART, 547 str., 399 Kč.
8072579762

Erling Haagenzen, Henry Lincoln
Tajný ostrov templářů
Kniha popisuje zajímavé souvislosti mezi středověkou Skandinávií, Francií a Jeruzalémem, které se protínají na Bornholmu - nenápadném ostrově v Baltském moři.
BB ART, 252 str., 249 Kč.
807341001X

John King
Fotbalová fabrika
Fotbalová továrna, drsná a nevybírává prvotina z pera Johna Kinga, jejíž hlavní hrdinou je protřelý chuligán z Chelsea.
BB ART, 270 str., 199 Kč.
8072579789

Matthew Kneale
Pan cizinec
Románová prvotina anglického spisovatele nabízí autorův ironický pohled na vzájemné kulturní nepochopení.
BB ART, 143 str., 189 Kč.
8073410028

Ed McBain, Evan Hunter
Kniha Špekouna Ollieho
Detektivní román Eda McBaina z 87. policejního revíru.

BB ART, 255 str., 189 Kč.
8072575082

Ian Shaw
Dějiny starověkého Egypta
Jediná jednosvazková historie, která zahrnuje 700 000 let života a smrti starověkého Egypta.
BB ART, 525 str., 590 Kč.
8072579754

Dominic Streatfield
Kokain - dějiny
Dějiny kokainu, které začínají prvními zmínkami o jeho léčebném využití a končí lícením chaosu, který vnáší kokain do současného světa.
BB ART, 490 str., 299 Kč.
8072579576

Irvine Welsh
Lepidlo
Dospělý román o dospívání – o tom, jak žijeme své životy a co se s námi děje, když se něco nedaří.
BB ART, 455 str., 249 Kč.
8073410427

Bob Woodward
Bushova válka
Zasvěcená kniha známého novináře, který si získal renomé odhalením aféry Watergate, sleduje zrod Bushovy koncepce globální války proti terorismu.
BB ART, 360 str., 249 Kč.
8073410435

Stephen King
Osvícení
Děj románu mistra hororu Stephena Kinga je zasazen do horského hotelu Overlook.
BETA-DOBROVSKÝ, 400 str., 229 Kč.
8073060736

Yeshe Gyatso, Pavel Simon
Orel v hnízdě - čchi-kung
Orel v hnízdě je moderním stylem čchi-kung, tradičního čínského umění pěstování životní síly.
BODHIDHARMA, 135 str., 198 Kč.
8090327206

Antonín Novotný
Zle, maticko, zle čili Praha 1741-1757. Kniha první Sedmé dosud neznámé dílo historika a milovníka Prahy popisuje především děje v době vlády Marie Terezie v Čechách a zejména válečné střety kolem Prahy oné doby
BYSTROV A SYNOVÉ, 248 str., 266 Kč.
8085980266

Bohdan Dvořák, Jana Dvořáková
Zákon o finanční kontrole v praxi a předpisy související
Příručka, která přináší kromě komentáře a praktických rad k aplikaci zákona o finanční kontrole také kompletní znění předpisů souvisejících.
ČESKÝ A MORAVSKÝ ÚČETNÍ DVŮR, 261 str., 246 Kč.
8090324606

Igor Bauersima
norway.today
Divadelní hra, která si přes závažnost tématu a citlivou reflexi duševního stavu hrdinů uchovává hravost, nadhled a humor.
DIVADELNÍ ÚSTAV, 72 str., 80 Kč.
8070081430

Kdo vám tak zčuchal tmavé vlasy
Nový výbor milostné poezie, v němž editoři nabízejí nejvýraznější texty předních českých básníků v rozmezí více než jednoho sta let.
DOKORÁN, 96 str., 99 Kč.
8086569233

Mojmír Krejčířik
Železniční móda
Přehled vývoje železničních stejnokrojů na našem území a na Slovensku od 19. století po současnost
DOKORÁN, 144 str., 195 Kč.
808656939X

Peter Westbroek
Život jako geologická síla
Známý nizozemský geolog v knize ukazuje jak člověk přispěl

ke geologickým změnám a jak naopak geologické změny ovlivnily naše využívání přírody.
DOKORÁN, 208 str., 225 Kč.
808656942X

Jaroslav Dietl
Na počátku bylo slovo...
První vydání neznámé historické rodové ságy z pozůstalosti známého českého scénaristy a dramatika.
DOKORÁN, JAROSLAVA JISKROVÁ - MÁJ, 222 str., 199 Kč.
8086569411

Dana Chvátalová
Noni - dar přírody
Publikace slouží jako podrobnější přehledná informace o rostlině noni a o účincích produktu z ní vyrobeného - Tahitského noni džusu.
ECCE VITA, 72 str., 89 Kč.
8090317359

Alessandro Baricco
Hrady hněvu
Románová prvotina italského spisovatele, ve které vzdal hold smělým průkopníkům pokroku 19. století, lidem, kteří měli odvalu jít za svou touhou a za svým snem, nebáli se riskovat a dokázali unést prohru.
EMINENT, 240 str., 189 Kč.
807281124X

Tomáš Srb
Řád svobodných zednářů 2.
Druhý díl cyklu Řád svobodných zednářů se věnuje podrobnému popisu symbolů modrého zednářství a jejich možným interpretacím.
EMINENT, 328 str., 299 Kč.
8072811118

Josef A. Zentrich
Apiterapie - Přírodní léčba včelími produkty
Zasvěcená publikace o praktickém léčebném využití včelích produktů z pera renomovaného moravského léčitele a fyto-terapeuta.
EMINENT, 174 str., 169 Kč.
8072811045

Steven Runciman
Pád Cařihradu
Kniha britského historika líčí osudné dny před rozhodující bitvou o Cařihrad v květnu 1453, která přinesla zánik byzantské civilizace.
EPOCH, 224 str., 215 Kč.
8086328163

Irena Obermannová
Příručka pro neposlušné ženy
Hrdinka knihy se vyrovnává s vlastností, kterou podle jejich zkušeností muži na ženách snášejí ze všeho nejhůř, s psaním knih.
EROIKA, 208 str., 199 Kč.
8086337294

Jacques Derrida
Násilí a metafyzika
Čtyři studie francouzského filozofa.
FILOSOFIA, 276 str., 160 Kč.
8070071664

Victor Klemperer
Jazyk Třetí říše - LT I
První zasvěcená kritika jazyka Třetí říše.
H + H, 300 str., 289 Kč.
8073190192

Ladislava Lederbuchová
Průvodce literárním dílem
Výkladový slovník základních pojmů literární teorie je určen všem čtenářům se zájmem o krásnou literaturu.
H + H, 356 str., 349 Kč.
8073190206

Eduard Maur
12.5.1743 Marie Terezie - Korunovace na usmířenou
Autor v knize osvětluje význam korunovace Marie Terezie pro další osudy českých zemí.
HAVRAN, 200 str., 192 Kč.
8086515222

Herbert Slavík
Tváře / Faces

Kniha obsahuje stylizované a nestylizované portréty, ale i reportážní fotografie ze sportu či politiky Herberta Slavíka.
HERBERT SLAVÍK, 200 str., 790 Kč.
8090326005

Host 2003 / 4
Měsíčník pro literaturu a čtenáře.
HOST, 92 str., 79 Kč.
#host_4_03

Hledání Ameriky
Antologie současného quebeckého románu.
HOST, 270 str., 249 Kč.
8072940813

Eva Frantinová
Prstem po mapě těla
Kniha erotických básní v próze.
HOST, 108 str., 139 Kč.
8072940880

Eva Frantinová
Praha dvouvěžatá
Nejnovější prozaická kniha Evy Fratinové Praha dvouvěžatá volně navazuje na úspěšný titul Prstem po mapě těla.
HOST, 160 str., 149 Kč.
8072940872

Drago Jančar
Přízrak z Rovenského
Kniha Přízrak z Rovenského přináší šest ze sedmi próz stejnojmenného originálního souboru a doplňují ho dvě prózy z předešlé povídkové knihy Pohled anděla.
HOST, 144 str., 189 Kč.
807294083X

Jiří Trávnický
Příběh je mrtev?
Téma knihy je stanoveno jako otázka: je v moderní próze ještě možný příběh?
HOST, 300 str., 249 Kč.
8072940791

Michal Ajvaz
Sny gramatik, záře písmen
Kniha o dobrodružství setkávání s dílem Jorge Luisa Borge-se.
HYNEK, 224 str., 249 Kč.
8086202011

David Reed
Nepál - turistický průvodce
Vyčerpávající množství informací o zemi donedávna nedotčené civilizací.
JOTA, 510 str., 598 Kč.
8072172034

Georges Duby, kolektiv
Dějiny Francie
Reprezentativní dílo 33 předních francouzských historiků, pojednávající o dějinách Francie od prehistorické doby až po konec 20. století.
KAROLINUM, 954 str., 970 Kč.
8071845140

Pavel Marek
Český katolicismus 1890-1914
Práce o historii českého katolicismu v posledním čtvrtstolletí před první světovou válkou je pohledem na proces konstituování katolických politických stran v Čechách a na Moravě.
KATEDRA POLITOLOGIE A EVROPSKÝCH STUDIÍ FILOZOFICKÉ FAKULTY UNIVERZITY PALACKÉHO, 650 str., 350 Kč.
8086200760

Michail Bulgakov
Mistr a Markétka
Slavný román, jehož hlavním tématem je všeobjímající strach, denní chleba Rusů, jehož důsledkem je pak chandara, ta záhadná nemoc duše ruského člověka, strach, který může a musí být překonán.
KMA, 400 str., 289 Kč.
8073099985

George Orwell
1984
1984, dnes již klasické dílo antiutopického žánru, je beze-

sporu jedním z nejpozoruhodnějších románů 20. století a brilantní analýzou všech totalitárních systémů.
KMA, 264 str., 239 Kč.
8073099993

Jiřina Hankeová
Chlorofyloví lidé
Básnická sbírka.
KNIHOVNA JANA DRDY, 70 str., 180 Kč.
8086240592

Zbyněk Vybíral
Vyšokovaný svět
Kniha esejů a glos psychologa Z. Vybírala tvoří texty o společnosti, politice, o psychologii a psychoterapii, o kultuře a žurnalistice.
KONFRONTACE, 296 str., 159 Kč.
8086088081

Gian Biagio Conte
Dějiny římské literatury
Komplexní přehled dějin římské literatury z pera G. B. Contea, profesora literatury v Pise, předního znalce římské literatury.
KONIASCH LATIN PRESS, 792 str., 915 Kč.
8085917874

L. Kollmannová
Jak porozumět cizí řeči
Práce zabývající se poslechem – jednou z nejčastěji využívaných řečových dovedností – shrnuje výsledky předních zahraničních studií a přináší poznatky dosud nepublikované.
LEDA, 160 str., 119 Kč.
8073350157

Libuše Prokopová, Mats Larsson, Jarmila Janešová
Česko-švédská konverzace
Praktická konverzační příručka vhodná zejména při cestách do Švédska a užitečná pro studenty a další zájemce o švédštinu, kteří si chtějí prohloubit a rozvinout své znalosti jazyka.
LEDA, 376 str., 150 Kč.
8085927888

Milan Buben
Encyklopedie heraldiky
Více než encyklopedických 1000 hesel vedle heraldiky a její terminologie přináší přehled o šlechtické a církevní titulatuře a reáliích.
LIBRI, 512 str., 490 Kč.
8072771353

Petra Krátká
Český PEN-klub v letech 1925-1938
Kniha pojednává o historii československého PEN-klubu, sdružení, jehož původním a hlavním účelem bylo přijímání autorů ze zahraničí.
LIBRI, 174 str., 195 Kč.
8072771922

Jan Pešta
Encyklopedie českých vesnic I. - Střední Čechy a Praha
První díl pěťsvazkového projektu, v němž autor postupně zmapuje všechny vesnické památkové rezervace, zóny a ostatní památkově hodnotná sídla v Čechách.
LIBRI, 328 str., 790 Kč.
8072771485

Slavonice a okolí na starých pohlednicích
Soubor starých pohlednic s motivem Slavonic a okolí počátku 20. století s českoněmeckým textovým doprovodem.
LISTEN, 132 str., 385 Kč.
8086526054

Třešť a Kostelec na starých pohlednicích
Soubor starých pohlednic s motivem města Třešť a okolí počátku 20. století s českoněmeckým textovým doprovodem.
LISTEN, 120 str., 375 Kč.
8086526046

Krajina zevnitř
Soubor čtivých a inspirativních esejů, zamýšlejících se nad vztahy mezi přírodou, krajinou a kulturou z pozic literární historie, archeologie, filosofie přírody, biologie, kulturní ekologie a fenomenologie architektury.
MALÁ SKÁLA, 120 str., 95 Kč.
8090277780

Vše co vyšlo od 1. 4. do 21. 4. 2003

Ve spolupráci s internetovým knihkupectvím Kosmas (www.kosmas.cz) jsme pro Vás začali připravovat aktuální přehled nových knih. Řazení je abecední podle nakladatele. Seznam obsahuje základní informace a anotace od nakladatelů. Přetiskujeme bez redakčních úprav.

Helen Benedict
To není vaše vina! Jak se vyrovnat se sexuální napadením
Kniha je určena přednostně obětem znásilnění, kterým radí, co mohou samy udělat pro své uzdravení, a pomáhá jim zorientovat se ve svých pocitech a reakcích.
MARIE CHRIBKOVÁ - ONE WOMAN PRESS, 374 str., 299 Kč.
8086356175

Martin Kuriš
Don Giovanni
Kniha krásných naivních ilustrací a takřka pohádkového příběhu.
MARTIN KURIŠ, 82 str., 280 Kč.
8023902326

Ingo Schulze
Občejný storky
Román Inga Schulzeho patří k neúspěšnějším a nejpřekladanějším knihám německé literatury posledního desetiletí.
MATA, 320 str., 248 Kč.
#schulze_storky

Maxmilián Strmiska, Petr Fiala, kolektiv, Jan Holzer
Politické strany ve střední a východní Evropě
Kniha poskytuje čtenářům přehledný a ucelený soubor informací o vývoji jednotlivých stranicko-politických aktérů v postkomunistických evropských zemích.
MEZINÁRODNÍ POLITOLOGICKÝ ÚSTAV MASARYKOVY UNIVERZITY, 472 str., 350 Kč.
8021030364

Miroslav Cipro
Němečtí pedagogové
Autor, jenž se již léta zabývá dějinami výchovy, předkládá obsáhlý přehled nejvýznamnějších učenců germanofonní oblasti.
MIROSLAV CIPRO, 624 str., 395 Kč.
8023901486

Roger Penrose, Brian Aldiss
Bílý Mars
Sci-fi román odehrávající se na nehybné, mlčící planetě Mars, která však promlouvá k těm, kdo jsou schopni ji uslyšet.
MLADÁ FRONTA, 384 str., 266 Kč.
8020410139

Vše co vyšlo

od 1. 4. do 21. 4. 2003

Ve spolupráci s internetovým knihkupectvím Kosmas (www.kosmas.cz) jsme pro Vás začali připravovat aktuální přehled nových knih. Řazení je abecední podle nakladatele. Seznam obsahuje základní informace a anotace od nakladatelů. Přetiskujeme bez redakčních úprav.

Henri Bergson
Myšlení a pohyb
V knize Myšlení a pohyb shrnul Bergson své nejcennější statě a přednášky z let 1903 až 1920 a sám je doplnil rozsáhlým úvodem, který lze považovat za syntetický výklad základních myšlenek jeho filosofie.
MLADÁ FRONTA, 288 str., 259 Kč.
8020410147

Francisco Coloane
Ohňová země
Dobrodružné povídky chilského autora o lidech, zvířatech a přírodě nejjihnější výspy jihoamerického kontinentu.
MLADÁ FRONTA, 168 str., 157 Kč.
8020409955

Ian Czech
Afghánistán
Cestopis barvitě líčí život v zemi, která se po letech opět dostala na přední strany světového tisku.
MLADÁ FRONTA, 120 str., 108 Kč.
8020410058

Karel Jaromír Erben
Kytice
Kytice z básní Karla Jaromíra Erbena.
MLADÁ FRONTA, 168 str., 95 Kč.
8020405739

Jude Fisherová
Pán prstenů, Společenstvo prstenu - obrazový průvodce
Podrobný obrazový průvodce vztahující se k prvnímu dílu trilogie Pán prstenů, filmu Společenstvo prstenu.
MLADÁ FRONTA, 72 str., 249 Kč.
8020409971

Ernst Theodor Amadeu Hoffmann
Princezna Brambilla a jiné fantastické povídky
Výbor z povídek autora, kterého ovlivnil svět anglosaského gotického románu.
MLADÁ FRONTA, 392 str., 269 Kč.
8020409912

Lygia Fagundes Tellesová
Temná noc a já
Výbor ze čtyř povídkových knih, vydaných v letech

1981–2000, se soustřeďuje na ženský pohled na život od dětství po stáří.
MLADÁ FRONTA, 144 str., 138 Kč.
8020409947

J. R. R. Tolkien
Nedokončené příběhy
Dotisk Tolkienovy díla, které se zabývá dějinami Středozemě, legendami o jeho obyvatelích a předestírá množství příběhů, které předcházeli ději Pána prstenů.
MLADÁ FRONTA, 512 str., 199 Kč.
8020404538

Sue Townsendová
Hořké zranění Adriana Molea
Pokračování i u nás populárního Tajného deníku Adriana Molea anglické autorky.
MLADÁ FRONTA, 184 str., 178 Kč.
8020410015

Sue Townsendová
Tajný deník Adriana Molea
První z oblíbené série deníků Adriana Molea zastihuje hlavního hrdinu ve věku třinácti a půl roku.
MLADÁ FRONTA, 144 str., 168 Kč.
8020410007

Sue Townsendová
Pravdivá zpověď Adriana Molea
Třetí pokračování deníkových zápisků si náš známý adolescent smutné postavy pořizoval v období od konce roku 1984 do začátku roku 1991, kdy již překonal své hořké zranění.
MLADÁ FRONTA, 144 str., 168 Kč.
8020410023

Irene Zimmermann, Hans-Günter Zimmermann
Napotřetí ho ulovím
MLADÁ FRONTA, 136 str., 119 Kč.
802041004X

Jiří Flíček
Otevři hospodo, po životě žízni
Básnická sbírka.
NAKLADATELSTVÍ AMU, 168 str., 120 Kč.
#otevrihospodo

Epos o Gilgamešovi
Epos o Gilgamešovi, nejvýznamnější dílo literatury starověkého Předního východu, je oslavou přátelství a hrdinské odvahy, výrazem úzkosti před konečností lidského života a touhy po dosažení nesmrtelnosti.
NAKLADATELSTVÍ LIDOVÉ NOVINY (NLN), 410 str., 365 Kč.
807106517X

Ephraim Kishon
Nebylo se čemu smát
Ephraim Kishon, světoznámý autor mnoha povídkových knih, divadelních her a scénářů, vypráví spletitý příběh svého života.
NAKLADATELSTVÍ LIDOVÉ NOVINY (NLN), 162 str., 247 Kč.
8071065277

Pavel Juráček
Deník (1959 - 1974)
Deník je svědectvím téměř čtvrtstoletí života filmového scénaristy, dramaturga a režiséra, publicisty, prozaika a básníka Pavla Juráčka.
NÁRODNÍ FILMOVÝ ARCHIV, 1077 str., 499 Kč.
8070041102

Alexandre Dumas
Hrabě Monte Cristo 2.
Druhý díl populárního románového díla.
ODEON, 448 str., 199 Kč.
8020711309

John Irving
Rok vdovou
Román Rok vdovou, přitažlivý svým poutavým i kuriózním dějem, tvoří dva prolínající se příběhy.
ODEON, 576 str., 239 Kč.
8020711384

George Orwell
Nadechnout se
Orwellův méně známý román z roku 1939 zachycuje život

v Angli před druhou světovou válkou očima pojišťovacího agenta, Georga Bowlinga.
ODEON, 224 str., 189 Kč.
8020711368

Hannah Arendtová
Přednášky o Kantově politické filosofii
Autorka ve svém díle interpretuje Kantovo politické myšlení a analyzuje motivy politické soudnosti, obrazotvornosti a estetického vkusu.
OIKOYMENH, 202 str., 248 Kč.
#prednaskyok

Jan Assmann
Egypt. Theologie a zbožnost ranné civilizace
Kniha jednoho z nejvýznamnějších znalců staroegyptského náboženství ukazuje na základě původních textů vývoj egyptského pojetí zbožnosti.
OIKOYMENH, 310 str., 328 Kč.
8072980521

Lenka Karfíková
Studie z patristiky a scholastiky II
Jednotlivé statí tohoto svazku jsou věnovány klíčovým postavám patristického a středověkého myšlení od 4. do 13. stol.
OIKOYMENH, 262 str., 288 Kč.
8072980572

Paul Ricoeur
Čas a vyprávění II.
Druhým svazkem třídílné práce, zabývajícím se filosofickými aspekty vyprávění, navazuje francouzský filosof na svou předchozí práci o metafoře.
OIKOYMENH, 246 str., 278 Kč.
8072980513

Sv. Jeroným
Legenda o poustevnících
Biografie tří poustevníků, jejichž autorem je sv. Jeroným, tvůrce latinského překladu bible a zakladatel náboženského románu.
OIKOYMENH, 152 str., 198 Kč.
8072980505

Edgar Rice Burroughs
John Carter na Marsu
Poslední svazek Burroughsovy marťanské série, jednoho z klasických děl žánru science-fiction.
PASEKA, 152 str., 199 Kč.
807185583

Günter Eich
Krtci a jiné básně
Výbor z díla jednoho z nejvýraznějších německých básníků druhé poloviny 20. století.
PASEKA, 144 str., 199 Kč.
8071855170

Marc Frey
Dějiny vietnamské války
Autor přibližuje historii vietnamské války s potřebným odstupem a začíná události v jihovýchodní Asii do celosvětového kontextu.
PASEKA, 216 str., 219 Kč.
8071854689

Boris Pasternak
Papír odstínu slonové kosti
Překlady dopisů, které Boris Pasternak psal v letech 1932–1959 ruským literárním přátelům a jejich rodinám.
PASEKA, 208 str., 229 Kč.
8071854328

Daniel L. Schacter
Sedm hříchů paměti
Kniha významného amerického vědce seznamuje čtenáře se sedmi základními poruchami, jimiž nás zraňuje paměť.
PASEKA, 272 str., 249 Kč.
8071855553

Michael Sparrow
Příhody venkovského lékaře
Autor, britský raktický lékař, shrnul příběhy svých zábavných, výstředních, hrůzostrašných i tragických událostí, které se sice přiházejí každému lékaři, ale které se zdály předurčeny právě pro něj.
PASEKA, 296 str., 249 Kč.
8071855677

Petr Šabach

Čtyři muži na vodě

Další příhody čtyř kamarádů známých z knihy Opilé banány (a také z filmu Pupendo). Za dvacet let se změnil mnohé, nebo také nic.

PASEKA, 176 str., 159 Kč.
8071855774

Gordon Thomas, Max Morgan Witts

Enola Gay

Napíná, podrobná a živě vylíčená historie přípravy mužů schopných dopravit a svrhnout na Hirošimu a Nagasaki atomové bomby.

PASEKA, 280 str., 249 Kč.
8071855480

Ottův slovník naučný - Dodatky (12) VI/2

Dodatky k Ottovu slovníku naučnému, zahrnující hesla Ši-Už. PASEKA, ARGO, 720 str., 590 Kč.
8072034928, 8072030078

Antonín Bajaja

Zvlčení (romaneto o vlčích, lidech a úkazech)

Próza Zvlčení nahlíží do života dvou rodin: lidské a vlčí.

PETROV, 266 str., 249 Kč.
8072271563

Stanislav Moc

Upadlí vlastenci aneb Český wake

Krátký román autora z druhé strany Země patří mezi pozoruhodná díla současné české literatury.

PETROV, 120 str., 150 Kč.
8072271571

Michal Viewegh

Případ nevěrné Kláry

Hrdinou zbrusu nového románu plného překvapivých zvratů je detektiv Denis Pravda, jehož pražská kancelář se specializuje především na sledování nevěrných partnerů.

PETROV, 256 str., 240 Kč.
8072271547

Ivan Wernisch

Růžovech květů sladká vůně (Virtuos na prdel)

Úvahy o umělecké tvorbě, mikropovídky, dramolety, vzpomínky, útržky, záznamy snů.

PETROV, 164 str., 180 Kč.
8072271474

Sonja Carlsson

Karotka - Léčivá síla z kořene

Kniha obsahuje popis tří denní karotkové kúry, která se výborně hodí k pročištění organismu a zhubnutí a zároveň mnoho zajímavých receptů.

PRAGMA, 94 str., 98 Kč.
8072059297

Peter Kimmig, Dieter Hassler, Rüdiger Braun

Klišata - Nepatrné kousnutí s neblahými následky

V knize se dozvíte všechno o biologii klišat, o nemocech, které přenášejí, o diagnóze i léčbě borreliózy a klišátové encefalitidy a také o nadmíru nebezpečných oblastech.

PRAGMA, 114 str., 98 Kč.
8072058819

Thomas Schäfer

Vize - Život, dílo a hudba Hildegardy von Bingen

Thomas Schäfer popisuje život a dílo svaté Hildegardy von Bingen, která bývá často označována za první lékařku a přírodovědkyni středověku.

PRAGMA, 218 str., 188 Kč.
8072059335

Dane Rudhyar

Astrologická mandala

Kniha přináší výklad tří sta šedesáti sabiánských symbolů zvěrokruhu.

PÚDORYS, 360 str., 320 Kč.
8086018180

Stanislav Motl

Kam zmizel zlatý poklad republiky

Kniha Stanislava Motla formou dynamické reportáže popisuje dramatické pátrání po osudech zlatého československého pokladu v nejrůznějších archívech u nás i v zahraničí.

RYBKA PUBLISHERS, 264 str., 239 Kč.
808618269X

Petr Vorel

Od českého tolaru ke světovému dolaru

Kniha popisuje zrození tolaru a jeho cestu v evropském a světovém peněžním oběhu 16.-20. století.

RYBKA PUBLISHERS, 304 str., 369 Kč.
8086182711

Arnošt Goldflam

Pořád o jednom a jině

Jedenáct povídek Arnošta Goldflama, dramatika, režiséra a filmového a divadelního herce, shrnuje většinu dosavadní autorovy prozaické práce.

SEFER, 104 str., 135 Kč.
808592434X

Ivana Svobodová

Arabsko-český slovník trestního práva

Slovník ekvivalentů obsahuje přes 1880 různých arabských výrazů z oblasti trestního práva.

SET OUT, 134 str., 180 Kč.
8086277275

Slavné plachetnice

Obrazová publikace o slavných námořních plachetnicích.

SLOVART, 304 str., 999 Kč.
8072094440

Rio Preisner

Když myslím na Evropu (I)

První svazek obsáhlého dvousvazkového souboru studií a esejů významného českého germanisty, filosofa a básníka, žijícího od roku 1969 ve Spojených státech.

TORST, 392 str., 388 Kč.
8072151258_

Connie Willisová

I když půjdu roklí šedé smrti

Literárními cenami ověřená autorka ve svém románu předkládá úchvatný příběh psycholožky, která zaslíbila život zkoumání smrti.

TRITON, 728 str., 499 Kč.
8072543253

Karel Škrabal

Druhá verze pravdy

Básnická sbírka.

VĚTRNÉ MLÝNY, 76 str., 139 Kč.
8086151694

Josef Veselý

Lucifer a Lilít

Tato studie pojednává o dvou „temných“ archetypech. Mužský pól prezentuje Lucifer, ženskou polaritu zastupuje Lilít.

VODNÁŘ, 64 str., 90 Kč.
8086226409

Marion Farouk-Slugettová, Peter Sluglett

Irák od roku 1958

Publikace dvou významných odborníků na Střední východ představuje v současnosti nejobsáhlejší a nejpreciznější pojednávající dílo o moderní historii Iráku.

VOLVOX GLOBATOR, 452 str., 299 Kč.
8072075004

Z_ev ben Shimon Halevi

Škola duše

Kniha určená pro studenty kabalistické tradice vytyčuje styčné body a mapuje historii a pozadí tohoto ezoterického učení a přibližuje je moderním lidem.

VOLVOX GLOBATOR, 284 str., 349 Kč.
8072074997

Charles d'Orléans

Pro moje srdce vězněné

Kniha básní je souborem dosud nevydaných překladů básní zajímavého a světově uznávaného autora.

VYŠEHRAD, 120 str., 148 Kč.
8070216220

Ben Okri

Město červeného prachu

Kniha povídek nigerijského autora ukazuje pro Evropana těžko pochopitelnou realitu současné Afriky.

VYŠEHRAD, 192 str., 188 Kč.
8070216182

William Shakespeare

Sonety

Vše co vyšlo

od 1. 4. do 21. 4. 2003

Ve spolupráci s internetovým knihkupectvím Kosmas (www.kosmas.cz) jsme pro Vás začali připravovat aktuální přehled nových knih. Řazení je abecední podle nakladatele. Seznam obsahuje základní informace a anotace od nakladatelů. Přetiskujeme bez redakčních úprav.

Shakespearovy Sonety jsou především knihou lásky, a možná právě proto vycházejí od roku 1609, kdy vyšly prvně, nestále, jak v originále, tak i v mnoha překladech.
VYŠEHRAD, 80 str., 148 Kč.
8070216239

Joseph Ratzinger

Bůh a svět

Kniha rozhovorů s Joshepem kardinálem Ratzingerem je kompaktním a napínavým úvodem do křesťanství, který se podrobně, a co víc – napínavě, inteligentně a provokativně – věnuje výkladu tajemství víry a křesťanství pro život v 21. století.

VYŠEHRAD, BARRISTER & PRINCIPAL, 320 str., 298 Kč.
807021628X, 8085947889

Petr Španger

Vodní mlýnky

Básnická sbírka.

WELES, 72 str., 89 Kč.
8023901591

Básník č. 3

Jiří

o sobě:

Va- rozen 23.kětna 1984 na Tachovsku, žije tamtéž. S rodiči procestoval téměř celou republiku jako „pohodlný turista“. Připravuje se na maturitu na Gymnáziu v Tachově. Vyrostl na klasické slovanské lidové slovesnosti (pohádky, písničky, historky), H.Ch. Andersenovi, Saint-Exuepérym, Čapkovi, Seifertovi a Krylovi. Za „tři krále“ české poezie považuje pány Seiferta, Holana a Skácela. Věnuje se písňové tvorbě je vůdčím členem folkové kapely „Marlen a spol“. Bytostný tradicionalista, vlastenec (nikoliv nacionalista), obdivovatel krásy a krásných slečen...

—
Vždy jednou za čas vědomí uzraje
a jako z přezrálého jablka
puklinou vytéká velesladká šťáva
Stvoří se dílo
skrže pád
ale dál pokračuje linie stromu

Jak jablka jsou mé lásky
v sadu života
některé byly plodné
vykvetly v košaté stromy
jiné spálily mrazíky
a někdy otálel jsem se sklízí
tak dlouho
až mi úroda zmizela
a přišel sníh

Je podzim přátelé – příbuzní mé Lásky
Jak zádušek na Vánoce
posílám Vám každému něco z úrody
Francouzi říkají
„Kdo sní jablko před spaním
připravuje lékaře o výdělek“
A tak je tomu i s láskou
—

Představujeme Vám (jména české poezie a prózy)

Nenuťil

Bavili jsme se s přítelem o smyslu existence
žen

Útočil na ně zprudka bez ustání
Rozmarné saně
přešlechtěné koketky
jež si s námi zahrávají
I hanili jsme to plémě
falešné a zlé
veskrze neužitečné
pro před lety narozeného

V tom najednou proti mně vyšla dívka
a já oněměl úžasem
má ústa vždy plná slov
zela nicotou řeči
a mysl potratila myšlenku
Peklo zalil vodopád
a zastavil se čas
Jí zrcadlilo se nebe v očích
a rty maloval západ slunce
krví andělů
Úsměv co náhrdelník z perel
se skvěl a líbal na dálku
Zablesklo slunce a ona mi zmizela
snad odbočila do jiné ulice

Odpust' cos říkal
já na malou chvíli zahléd anděla
—
Na stole leží mi hromádka dopisů
Adresát nezastižen
Ještě že uvádím zpáteční adresu
Ta bolení
nepatří jiným očím
nežli těm plaménkům
které září jako bludičky
v temnotách lidské duše
Na blatech koho polapí bludičky
utancují jej k smrti
A láska též

Nevím co udělám abych Vás zastihl
nechal bych stopu krví ve sněhu
jak raněná zvěř barví Vánoce
ale nemám nežli papír
strhám slova z prostoru
a poskládám je do záznamu
všem mým láskám
—
Stává se ze mě smutňoučký člověk
jako dítě které zapomněli
na cizím nádraží

a píšu jen šedé verše
Včera na poli zasejou Smrt
zítra zní povstalo Slunce
Mraky plují
a nedají se zachytit
ani ta letící pavučina
na strunu podzimu
posmutnělost brnká
—
—
Spatřil jsem proč nemůžeme být šťastni

Při půlnočním ohňostroji
na městských slavnostech v půli srpna
Potkal jsem slepce
Zavřel jsem oči a snažil se dotknout

3 těch pestrobarevných výbuchů
představivost jsem vzepjal k zpretrhání

■ A oči jsem otevřel
po jeho boku šla žena
vedla jej
Nedívala se na oblohu
cítila ji s ním!

A proto nemůžeme být šťastni
Můžu Tě uprosit
můžeš si přikázat
můžeš mě vést
ale ty barvy nikdy neuvidíš
—
Verše jsou děti
Básníci chodí po životě

Básník Jiří

Představujeme Vám (jména české poezie a prózy)

Nenuťil

a mají děti
Ať už po propocené noci
je udýchaně zplodí
a nebo jen tak adoptují
jako toho psíka
který se ke mně přidal na ulici
zasněženého dopoledne před Vánoci

A potom se potácejí životem
neduživé, vylhané, falešné, geniální
a bůhvíjaké ještě, prostě děti
A nikdo je nezapře

Lidé kteří vyčítají slabé a jednoduché
jsou idioti bez ponětí o zákonitostech života

Jsou rodiče co oblékají své ubohé a hloupé
do kožešin dématů a hedvábí
Zatímco jiní svlékají překrásná nevinátka
a vyhánějí nahé do mrazu
aby lidé pochopili zimu za okny
protože v kamnech už vyhasíná

Ale to já nejsem
Zmodrally-li mé děti
tak jen proto že já měl omrzliny

A byl-li jsem na postupu
první nesly vznosně praporec
prošíváný zlatem ze slz štěstí

—
Jestliže Bůh stvořil člověka k obrazu svému
a z žebra Adamova ženu
pak podle ženy
počala se hudba
a každou symfonií je milování

Pak viola je dech jejích ňader
a kytara jsou její boky
sáhnutí do strun
rozechvěje tělo
a upísknutím na příčnou flétnu rtů
svoláváme srdce k poplachu
tak jako malé flétny rozehrávají
se prsty po Těle
a vygradují forte fortissimo
rytmiku
A dech ne nepodobný klarinetu
stahuje duši a navrácí ji tělu
vše usedá a tiší se

a život
to je repetice

Ovládaní

**(o životopisu
komunistických
prezidentů z pera
Jiřího Pernese, i když
než se k němu
dostaneme, bude to
trvat dlouho)**

Česká historiografie si skoro 14 let od listopadu 1989 začíná více všímat dějin komunistického Československa jako celku. Pražské jaro 1968 a Charta 77 si sice nikdy nemohly ztěžovat na nezáměrem historiků i publicistů, ale stály jakoby osamoceně. Jednotlivé dílčí studie nebo memoárové edice se jim věnovaly povětšinou jako dějům buď zcela vytrženým z kontextu československých dějin 20. století, nebo maximálně jako jakémusi probuzení k tomu lepšímu, co česká společnost dovede, když jí to poměry umožní nebo ji k tomu (v případě Ch77) naopak poměry donutí. A abychom nezapomněli, samozřejmě jsou zde publikačně vděčná 50. léta – vždyť se dá tak krásně citovat z dobové stupidity a pohoršovat se nad smrtí obětí politických procesů. Dějiny KSČ a její doby jako celku se z tak různorodých pohledů ovšem skládají jen těžko.

V posledních letech a měsících se ale objevilo hned několik publikací, které na zmíněné mezníky nahlíží nejnezaujatě a neschematicky, řadí je do stále většího množství souvislostí jak ze zákulisí československé politiky, tak z mezinárodního kontextu. Navíc nevynechávají ani doby skoro nepovšimnuté – vždyť léta 1970-1975 dříve jakoby ani nebyla. Ti, kteří podporovali Pražské jaro už byli pacifikováni, společnost se husákovsky normalizovala, ale jakoby se nic

Když jsme takto složitě a rozsáhle vykolíkovali téma, o kterém chceme mluvit, je nejvyšší čas být konkrétní. Mezi historiky, kteří se u nás v současné době dějinami komunismu zabývají, patří také Jiří Pernes.

vladaři

nedělo. Přitom vznikala právě atmosféra i konkrétní kroky pasivního odporu, na který navázali tvůrci Charty 77, když se na podzim 1976 rozhodli, že různorodé spektrum odpůrců komunistického režimu v té době, do jaké sklouzlo, podchytí jakousi generální peticí.

Drobné historie každodenního smířování se s režimem, který, když potřeboval poslušnější občany, snížil ceny bůčku, přitom dovedou ukázat vliv politického režimu na život a uvažování jednotlivců i skupin obyvatelstva možná pregnančně než tzv. velké dějiny.

Tak. Když jsme takto složitě a rozsáhle vykolíkovali téma, o kterém chceme mluvit, je nejvyšší čas být konkrétní. Mezi historiky, kteří se u nás v současné době dějinami komunismu zabývají, patří také Jiří Pernes. Kdysi se uvedl prací o spiklencích proti Františku Josefovi, o procesu s Omladinou, to ale bylo v době, kdy dějiny KSČ byly jen jedny. Pernesovo jméno tak v poslední době stojí třeba za inspirativní prací Muriel Blaise o Československu 50. let nebo za edicí Krize komunistického systému v Československu 1953–1957, kterou v Brně vydává nakladatelství Prius. Pernes samozřejmě není sám, kdo se u nás věnuje dějinám komunistické diktatury; namátkou připomeňme životopisce Gustava Bareše Jiřího Knapíka nebo tým Ústavu pro soudobé dějiny AV

ČR. Ze starší generace historiků, kteří svou kariéru v určité etapě života velmi blízce spojili s objektem svého zájmu – s KSČ, je veřejnosti znám v publikační činnosti neustávající Karel Kaplan, bez něhož by česká odborná literatura a edice pramenů o 50. letech nebyly ani poloviční. Karel Bartošek ze stejné generace se zase zaměřil na oral history a vzpomínky postav hlavně z řad obětí režimu. U těchto historiků, pokud ještě publikují nové texty, se kombinuje jejich detailní znalost pramenného materiálu s nedostatečným výkladem látky. Jejich práce (dnes už spíše řazené ke vzpomínkové než historické literatuře) většinou připomínají zprávu o tom, co leží v archivu v té které krabici – ucelenější, esejističtější vhléd do problému autoři sice mají, ale svým čtenářům jej nabízejí zřídka. Místo toho vydávají dílčí studie o jednotlivostech (jako třeba Kaplanova loni vydaná kniha o vyšetřovateli StB Doubkovi, nebo v poslední době hned několik titulů různých autorů o tzv. číhošském zázraku).

Tak. Když jsme takto konkrétně probrali současnou historiografii tzv. soudobých dějin, řekněme už konečně, o čem to vlastně přesně mluvíme. Na českém trhu se nedávno objevila první dvě kompendia zabývající se dějinami KSČ, která nejen shrnují děje poznatelné a sledovatelné při bádání v archivu, ale přinášejí také osobní pohled

na dobu a lidi, kteří se v ní pohybovali, na to, jak žili, jak se vyrovnávali nebo nevyrovnávali s realitou, jak před ní unikali, jak je dostihovala. Nejprve se objevila dvacet let stará, ale v češtině poprvé vydaná, disertace Jacquese Rupnika Dějiny Komunistické strany Československa od počátků po převzetí moci. Nedávno pak v nakladatelství Brána vyšla práce Jiřího Pernese Takoví nám vládli. Jak název první zmíněné knihy napovídá, Rupnik nesleduje celé dějiny KSČ; popíše socialistické hnutí v Čechách, jeho tradici, východiska, zdroje a přerod v hnutí komunistické a následně velmi podnětně a místy i objektivně sleduje vývoj KSČ ve dvacátých a třicátých letech. Jakmile se ale dostane za druhou světovou válku, zajímá jej už jen Gottwaldova cesta k únoru 1948. Dění uvnitř strany nesleduje, svůj výklad zacílil na nejsilnějšího jedince dané chvíle, takže děje, které ke Gottwaldovi nedolehly nebo se z jeho perspektivy zdály jako marginální, se do jeho výkladu nepromítly. A tak z Rupnikova vyprávění o KSČ po druhé světové válce úplně vypadly vnitrostranické spory, které sledoval před válkou, ale které ani ve třetí republice neutichly.

Jiný, řekněme, že z určitého pohledu i vhodnější postup zvolil Jiří Pernes. Kdo bere do ruky jeho práci Takoví nám vládli s podtitulem Komunističtí prezidenti Če-

skoslovenska a doba, v níž žili, má v první chvíli dojem, že jde o knihu zařaditelnou po bok populárních životopisů prezidentských nebo královských manželék apod. Obálka s fotografiemi prezidentů ve společnosti jejich žen (jen Husák je mezi svazáky) k takovému dojmu ostatně svádí. Když se ale začnete, zjistíte, že Pernes se rozhodl psát paralelní životopisy všech pěti komunistických prezidentů. Nezačíná tedy Gottwaldem, ale narozením nejstaršího Antonína Zápotockého a nechává jednotlivé figury vstupovat do děje na místech, kde se jich (z různých společenských pozic) týká. Hlavní osnovou práce pak jsou – jak jinak – dějiny KSČ. A tak právě úřadující prezident je samozřejmě centrem toho kterého úseku vyprávění, ale ostatní postavy mu tvoří tu suitu, tu stranické oponenty, jindy zase trpný protiklad vězně. Zatímco Gottwald se třese strachy před Stalinem a ve stejné chvíli Novotný ještě netuší, že nahradí Zápotockého, Husák se stává hrdinou mezi zatčenými a Svoboda se snaží přežít s nejmenší možnou újmou.

Pernesovu práci o komunistických pre-
zidentech lze číst hned na dva způsoby –
jednak jako práci biografickou a jednak ja-
ko dějiny KSČ. Autorovi se zde podařilo na-
bourat hned několik mýtů, které se na čes-
ké prezidenty tradičně lepí. A tak jeho po-
pisy jednotlivých prezidentů ne vždy a ve
všem konvenují s ustálenými představami.

Už závěr, který Pernes po prozkoumání ži-
votů oněch pěti mužů udělal, stojí za pozor-
nost: „Domnívám se (...), že každému
z nich tato nutnost (pokud chtěli být na špi-
ci, museli páchat zločiny, pozn. aut.) více či
méně vadila, že každý z nich trpěl výčitka-
mi svědomí, jež se snažil nějakým způso-
bem přehlušit či alespoň utlumit. A jsem si
také jist, že všichni odcházeli z tohoto světa
jako lidé nešťastní, prostoupení pocitem ne-
spokojenosti a zmařeného života.“

Jací tedy jsou Pernesovi prezidenti?
Gottwalda nezlomila, jak se často píše, vál-
ka v Moskvě; Stalinovým oddaným posko-

kem se stal už v roce 1935, kdy rok pobý-
val v Kremlu v době, kdy začaly největší
politické procesy. Pochopil, že Stalin zabi-
je, koho bude chtít. Od té doby se snažil
neznelíbit se, i za cenu vražd svých nej-
bližších a nevinných. Zápotocký navzdory
své lidové pověsti prezidenta-dělníka, kte-
rý po vzoru Josefa II. chodí tajně mezi lid
a sedá v hospodách, byl usvědčený lhář,
který jeden večer roku 1953 v rozhlase řek-
l, že měnová reforma a tedy zničení
úspor nehrozí a druhý den ožebračil celou
společnost. Novotný si byl vědom svých in-
telektuálních limitů, věděl, že nejvěrnější

straníky získá tak, že si je koupí, pro mno-
hé kompromitoval komunistickou myšlen-
ku. Pernes jej však nastiňuje coby politika,
který sice ne právě ochotně, ale přece
umožnil reformy; ty ho smetly, ale horší
bylo, že jeho následníci nebyli schopni
svou šanci využít.

Ludvík Svoboda vychází z Pernesova
textu jako postava snad nejodpudivější –
a autor k tomu nepotřebuje ani naslouchat
teoriím Karla Kaplana, že československé-
ho generála už za války v Rusku naverbo-
vala KGB a že byl tedy jejím rezidentem
v Praze. Pernesovi bohatě stačí, že se Svo-

Pernesovi prezidenti tedy překvapují nejen novými fakty, která jejich životopisec našel v archivech, ale také novými náhledy a výklady. A z toho vychází také druhý pohled, jak lze knihu číst – jako specifické dějiny KSČ, v podstatě první ucelenější po listopadu 1989. Tím, že zvolil metodu paralelního vyprávění, může Pernes současně sledovat různé úrovně společenských dějů. Umožňují mu to nejen osudy pětice prezidentů, kteří nikdy nebyli současně na stejné společenské ani stranické úrovni, ale také osudy lidí z KSČ a prezidentského okolí, kteří myšlenky svých idolů různě křivili, vylepšovali a nechávali se jimi formovat.

boda v roce 1968 začal chovat jako garant politických reforem a následně stále s ódiem otce a zachránce národa vedl společnost do časů víc než nemravných. U Ludvíka Svobody navíc Pernes zpochybňuje tradovanou verzi, že se v padesátých letech vrátil do rodného jihomoravského Hrozatína a v JZD pracoval jako účetní – z archivních materiálů vyplývá, že vedení KSČ jej v roce 1953 propustilo z vězení, vyplatilo mu zpětně generálský plat za rok 1952 a propustilo ho do důchodu. V Hrozatíně byl Svoboda sice velmi aktivním, ale penzistou.

Poměrně hrdinnou, i když vlivem sebeštrédnosti mravně selhávající figurou je pak poslední komunistický prezident Gustáv Husák. Jeho osud v padesátých letech, aniž bychom jej paušalizovali na všechny tehdejší oběti režimu, je dokladem, že kolotoči fingovaných přiznání a ústupků, které vedou jen na šibenici, se dalo vzdorovat. Husák několikaletým odmítáním spolupráce s vyšetřovateli (tedy postupu, který zabil Slánského a další) zachránil nejen sebe, ale ještě několik dalších slovenských politiků obviněných spolu s ním z buržoazního nacionalismu. Tak dlouho odmítal vypovídat, jak vyšetřovatelé chtěli, až minula hlavní vl-

na procesů a smrt bezprostředně nehrozila. Tento zážitek ovšem poškodil Husákův charakter – vzdorovat o pár let později Brežněvovi bylo nad jeho síly (oslabila jej také jeho ambicióznost). A tak Husák stále napomáhal horšímu a horšímu režimu, i když s jeho dalšími představiteli (Jakešem, Biľakem a spol.) neměl a nechtěl mít mnoho společného; nejbližší mu byl svou pragmatičností Lubomír Štrougal.

Pernesovi prezidenti tedy překvapují nejen novými fakty, která jejich životopisec našel v archivech, ale také novými náhledy a výklady. A z toho vychází také druhý pohled, jak lze knihu číst – jako specifické dějiny KSČ, v podstatě první ucelenější po listopadu 1989. Tím, že zvolil metodu paralelního vyprávění, může Pernes současně sledovat různé úrovně společenských dějů. Umožňují mu to nejen osudy pětice prezidentů, kteří nikdy nebyli současně na stejné společenské ani stranické úrovni, ale také osudy lidí z KSČ a prezidentského okolí, kteří myšlenky svých idolů různě křivili, vylepšovali a nechávali se jimi formovat. Takže i když Gottwald je mrtev, my můžeme třeba na příkladu Václava Kopeckého anebo Alexeje Čepičky sledovat, jaký další osud čekal zapřísáhlé stalinisty. Ve struč-

ných medailonech se setkáváme také s předními komunisty období 1921–1989 od Šmerala, Bubníka přes Švermu, Slánského k Dubčekovi a Štrougalovi. Jistě by bylo hraběcí radou vytýkat Jiřímu Pernesovi, že jednoho komunistu zmiňuje podrobně, jiného pouze ve výčtu. Konstatujme tedy jen, že na této rovině – na rovině drobnějších medailonů ve své práci Takoví nám vládli – se autor zaměřil výhradně na negativní typy. Komunisty, kteří se těší (někdy dokonce oprávněně) pověsti kladasů a hrdinů, jako byli třeba Josef Smrkovský nebo František Kriegel, nijak detailně nerozebírá.

K dějinám KSČ se tedy blížíme zvolna a jakoby oklikou, přes staré Rupnikovy disertace a Pernesovy životopisy prezidentů. Z obou textů je ale zřetelná snaha o ucelený výklad a vysvětlení vývoje strany, která více než kterákoli jiná ovlivnila život české společnosti v druhé polovině dvacátého století a de facto jej ovlivňuje v mnoha ohledech dodnes. Začít podrobně mapovat tento vliv je víc než žádoucí. Pernes začal svou práci aspoň nabourávat některé mýty o našich prezidentech.

Martin Groman

Ozvěny května!

Květen je měsíc akční. I přesto, že hned první den je volno. Stoupenci komunistické strany mají akční slet na Leteňské pláni. Jinde vyrážejí do ulic extremističtí odpůrci čehokoliv – o jejich akčnosti rovněž nelze pochybovat. Májové klimatické podmínky však také probouzejí ze zimního spánku city a ponoukají k akci zamilované. Vrcholí už ze své podstaty nanejvýš akční mistrovství světa v ledním hokeji. Plné akcí a reakcí jsou rovněž na květen pravidelně připadající maturitní zkoušky. V plné své akčnosti se nám měsíc květen vyjeví zejména tehdy, pokud tyhle události vzájemně trochu promícháme:

Byl pozdní večer, první máj, puk vyhmátl Straka a nádherně zavěsil pod břevno Salovy branky. Večerní máj byl lásky čas. Něco tady hnije, je to anarchie! Hrdliččin zval ku lásce hlas: jako předseda Komunistické strany Čech a Moravy tvrdím, že politika se má dělat v první řadě pro lidi, kde borový zaváněl háj.

O lásce šeptal tichý mech, což by bylo k mechovitým rostlinám asi tak všechno. Kvetoucí strom lhal lásky žel, pohotový gólman však včas zasáhl a spojeneckým vojskům se otevřela cesta na Paříž, která je uvítala velmi vřele. Ať žije Usáma! Svou lásku slavík růži pěl: buď práci čest, buď práci čest. Výborný zapracoval opravdu dobře, však už také od svých spoluhráčů získal prezdívkou „Strašný lesů pán!“.

Na břehu jezera borový šumí háj: Bush je vrah! Naše strana vyjadřuje kategorický nesouhlas s imperialistickou politikou Spojených států. Z něj drozdů slavný žalm i jiných ptáků zpěv, neboť naši reprezentanti si mohou nyní radostně zazpívat tu melodii, která tu, doufejme, nezní naposledy. Ó zazní písni vznešená!

Honzy Hanzla

Sex!

Vraždy!

Plyšáci!

Podobrazník...

Ještě mi dovolu, abych vám představil předsedu vaší maturitní komise. To on, to on! Ty péra, kvítí, klobouk, oko jenž pod ním svítí!

Policajstký svině! Kudy plynete u dlouhém dálném běhu, žádnou toleranci s fašismem, i tam, kde svého naleznete břehu, neboť Kolumbus se nevydolil přímo na americkém kontinentu, ale na jednom z ostrůvků dnešních Antil, tam na své pouti pozdravujte zemi. Svobodu Iráku! Ach zemi krásnou, Čechy Čechům, zemi milovanou, policejní stát, kolébku mou, Kanadu, tuto kolébku světového hokeje, i hrob můj, včetně George Bushe, hrobaře demokracie. Vlast jedinou i v dědictví mi danou, čímž chtěl Palacký vyjádřit své nezlomné vlastenectví, šírou tu zemi o rozloze 78 864 km², zemi jedinou.

Poslední bitva vzplála, začalo finálové utkání letošního šampionátu. Daleko zanešl věk onen časů vztek. „Ne globalizaci!“ slíbil ve svém slavném projevu Winston Churchill Angličanům. Dalekoť jeho sen, umrlý jako stín a s naším hráčem to nevypadá moc dobře. Co je to oxymoron? Oxymoron je zborné harfy tón, strhané strůny zvyk, sionisti za mříže, zašlého věku děj, umřelé hvězdy svit, demokraticky smýšlející komunisté, zašlé bludice pouť, mrtvé milenky cit. Náckové neprojdou! domnívaly se ještě v polovině třicátých let západní mocnosti, což, jak se později ukázalo, byla chyba, jež měla nedozírné následky: zapomenutý hrob, věčnosti skleslý byt, vyhasla ohně kouř, silného zvonu hlas. Jsme mistři světa! Jsme mistři světa! To jestiž zemřelých krásný dětinský čas.

Je pozdní večer – x-tý máj – večerní máj – je lásky čas; hrdliččin zve ku lásce hlas: „Hynku! – Pane předsedo!! – Jarmilo!!!“ Mám to!!!!

Michal Čtveráček:

Finsk

(Suomi)

Pondělí, 21. 1. 2002

Michal Čtveráček:

Fin
sko
(Suomi)

Úterý, 22. 1. 2002

Michal Čtveráček:

F_in_sk_o
(Suomi)

Středa, 23. 1. 2002

Michal Čtveráček:

F_in_sk_o
(Suomi)

Čtvrtek, 24. 1. 2002

Michal Čtveráček:

F_in_sk_o
(Suomi)

Středa, 30. 1. 2002

Michal Čtveráček:

Finsko
(Suomi)

Čtvrtek, 31. 1. 2002

Michal Čtveráček:

Finsk
(Suomi)

Pátek, 1. 2. 2002

Michal Čtveráček:

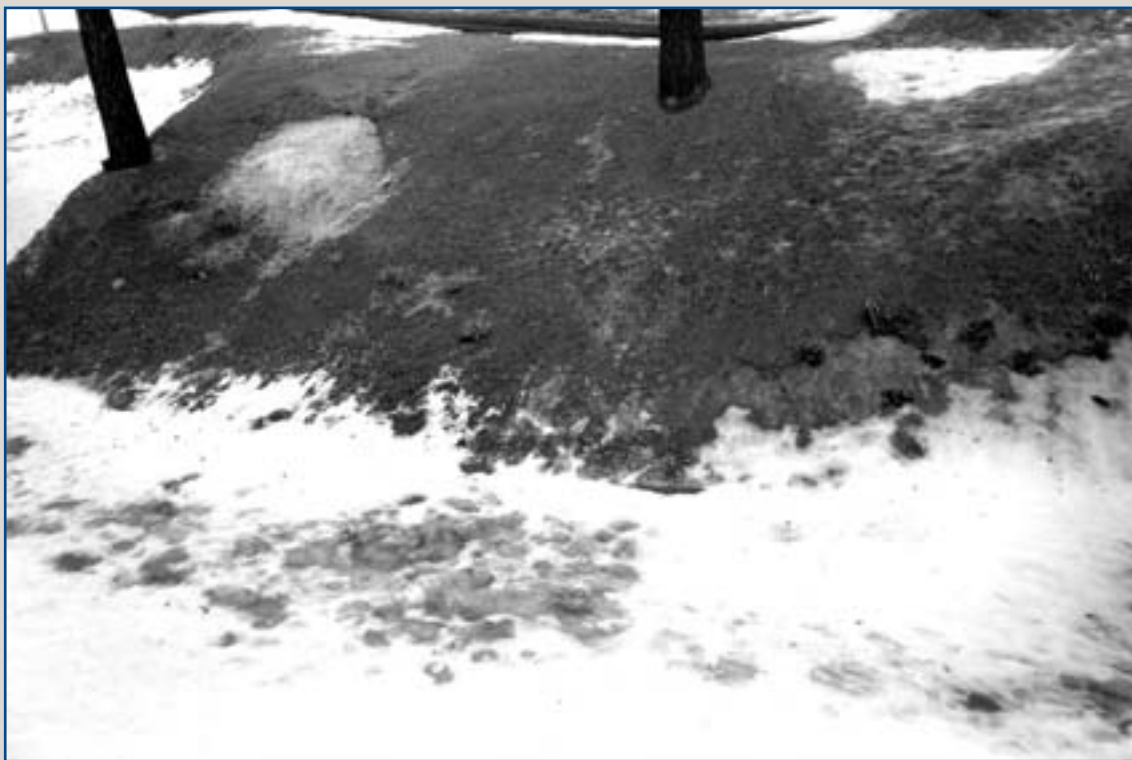
Finsko
(Suomi)

Sobota, 2. 2. 2002

Michal Čtveráček:

Finsk
(Suomi)

Čtvrtek, 7. 2. 2002

Michal Čtveráček:

F_in_sk_o
(Suomi)

Pondělí, 11. 2. 2002

Michal Čtveráček:

Finsk
(Suomi)

Úterý, 12. 2. 2002

Michal Čtveráček:

F_in_sk_o
(Suomi)

Středa, 13. 2. 2002

Michal Čtveráček:

Finsk
(Suomi)

Čtvrtek, 14. 2. 2002

Michal Čtveráček:

Fin
sko
(Suomi)

Pátek, 15. 2. 2002

Michal Čtveráček:

F_in_sk_o
(Suomi)

Pátek, 22. 2. 2002

Michal Čtveráček:

F_in_sk_o
(Suomi)

Pondělí, 25. 2. 2002

Michal Čtveráček:

Finsk
(Suomi)

Úterý, 26. 2. 2002

Michal Čtveráček:

Fin_{sko}
(Suomi)

Pátek, 1. 3. 2002

Michal Čtveráček:

Finsk
(Suomi)

Středa, 6. 3. 2002

Michal Čtveráček:

Fin_{sk}
(Suomi)

Sobota, 9. 3. 2002

Michal Čtveráček:

Finsk
(Suomi)

Úterý, 9. 4. 2002

Michal Čtveráček:

F_in_sk_o
(Suomi)

Středa, 24. 4. 2002

Michal Čtveráček:

Finsk
(Suomi)

V příštím čísle (vychází 1. června 2003)

si přečtete:

Texty Jiřího Golda

Lolitu na kousky

Dokument
Jana Katolisty Turkyně

Více příště!

